Vestitorul

ANUL IV, Nr. 23 — DECEMBRIE 1951/IANUARIE 1952

Problema elitelor

Confratele „Libertatea" dela Madrid a răspuns, credem, în termeni destul de judicioşi, invitaţiei ce o făcea Dl. Mircea Eliade elitelor intelectuale din refugiu, prin coloanele ziarului „Indreptar" să renunţe la atitudinea protestatară faţă de politică şi să se înscrie în partidele existente, fecundându-le, transformându-le în entităţi creatoare. In ultima analiză, spune Dl. Mircea Eliade, e ţara care păgubeşte, căci e lipsită de aportul celor mai aleşi fii ai săi. Poziţia adoptată de un Eminescu, Pârvan, Iorga, Nae Ionescu i se pare a fi fost în desavantajul marilor aspiraţii naţionale. Dl. Eliade nu uită să adauge, că e vorba de politică şi nu de politicianism, adică de acea nobilă artă şi ştiinţă care decide de soartea popoarelor, cea mai importantă şi cea mai dificilă de mânuit din câte le cunoaşte omenirea.

In fond problema pe care o pune Dl. Eliade, este aceea a elitei. Mai bine zis, a realizării ei. Dar mai întâiu să ne lămurim ce este aia elită naţională? După doctrina noastră, om de elită înseamnă acela care cunoaşte coordonatele spirituale ale unei naţiuni, acela care stăpâneşte legile de viaţă şi de moarte ale unui neam, cum le numeşte Corneliu Codreanu. Şi nu numai că le cunoaşte, dar le şi întruchipează aceea. Unii în domeniul contemplativului, al ideilor sau al artei, alţii în domeniul acţiunii practice, în politic, în istorie. Aici e distanţa care separă pe Creatorul Mişcării legionare de Vizionarii care i-au deschis calea. Dar şi unii şi alţii aparţin elitei naţionale. Numai mijloacele lor de expresie diferă. Dacă, aşa cum subliniază şi Dl. Eliade, un Eminescu, un Pârvan, un Iorga, un Nae Ionescu şi adăugăm noi, un Mihail Manoilescu, au fost atât de refractari îndeletnicirilor politice, probabil, că între concepţia lor şi aceea reprezentată de partide nu există potrivire. Că, într'o parte se găsea elita, iar în cealaltă parte non-elita sau falsa elită. Ei nu erau în realitate ostili politicei, ci politicianismului. Spiritul lor nu se împăca cu practicile corupte ale vieţii publice româneşti şi atunci, desgustaţi de cele ce se întâmplă, s'au retras pe o poziţie protestatară, oferind generaţiilor viitoare ideile rămase fără ecou în sufletele generaţiei lor.

După întâiul răsboiu mondial, cum observă prea bine şi Dl. Eliade, s'a produs un fenomen invers. Un mare număr de tineri intelectuali s'au ataşat mişcării legionare. Repulsia faţă de politic nu mai exista. Ceeace înseamnă că a survenit o schimbare în politic, că acolo s'a produs o reacţie care ştersese amintirile urâte ale politicianismului. Elitele contemplaţiei au fraternizat atunci cu elitele acţiunii, s'au regăsit vorbind acelaş limbaj, trăind şi unii şi alţii pe linia aceloraşi ideluri. Ceeace poetul imagina, omul de acţiune făurea! Mişcarea legionară reprezenta şi ea politicul, era un partid ca oricare altul, nu aşa cum s'ar părea să afirme Dl. Eliade, că s'ar fi manifestat în afara politicului. Cu deosebirea, că, în sânul ei, elitele nu mai erau oprimate, ci îşi găseau câmp liber de realizare. Atitudinea mişcării legionare era creatoare, dinamică, depăşind simpla poziţie protestatară. Elitele intelectuale aderând la mişcare, făceau politică, în sensul nobil şi pur al cuvântului. Adică îşi găseau o matcă a lor, un mediu politic adecvat, refuzând să mai facă anticameră, refuzând să se mai lase exploatate de politicianism.

(continuare în pag. 2)

„Până când, Stăpâne sfinte şi adevărate, nu vei judeca şi nu vei răsbuna sângele nostru, faţă de cei ce locuesc pe pământ?"

(Apocalips 6, 10.)

Unirea Creştinilor

Comuniştii, ca să-şi realizeze planurile lor de dominaţie mondială, lucrează în câmpul tactic, cu o imensă orhestraţie de mijloace. Pe cât sunt de rigizi cu principiile lor, pe atâta se arată largi în concesiuni, când este vorba de a dobândi un cât de mic avantaj în dauna adversarului.

In Republica Populară Română — de pildă — regimul comunist a aplicat un alt tratament bisericii ortodoxe, decât celei unite. Biserica unită a fos pur şi simplu suprimată. Biserica ortodoxă se bucură mai departe de libertatea cultului. Aceasta nu înseamnă că ortodoxia le-ar fi mai aproape de suflet comuniştilor, decât catolicismul. Ci numai că în eşalonarea strategiei sovietice, victima căreia i-a venit rândul a fost Biserica catolică. Biserica catolică este guvernată din afară, de un for supranaţional, scaunul Sft. Petru, şi această legătură cu un organism universal trebuia întreruptă, ca să nu fie turburată opera de sovietizare a ţării. Biserica ortodoxă a fest cruţată până acum de guvernanţii roşii, pentru că reacţiile ei sunt mult mai slabe. Ea este o biserică pulverizată între diferite naţiuni, ceeace o pune permanent în stare de inferioritate faţă de facterul politic, faţă de stat. Comunismul a utilizat situaţia ce-a găsit-o, lăsându-i Bisericii ortodoxe libertatea formală a cultului, dar răpindu-i libertatea intrinsecă, libertatea de a dispune de soartea ei în sensul învăţăturii evanghelice. Prin simpla declanşare a mecanismului statal, Inaltele Feţe Bisericeşti, neagreate de regim, au fost înlăturate dela păstorirea credincioşilor şi înlocuite cu personagii şterse, docile sau deadreptul ieşite din şcelile de cadre ale partidului.

Că această situaţie este cu totul provizorie şi nu reflectă decât o etapă în acţiunea de distrugere a credinţei creştine, ne-o dovedesc pregătirile pe care le face partidul ca să combată ştiinţific ideea de Dumnezeu în sufletul oamenilor. Se deschid expoziţii, se înfiinţeşte muzee, se ţin cursuri despre „origina omului". Omul e decretat făptură a naturii, arătându-i-se fazele lui de descendenţă din antropoizi. Teza creaţiei divine aparţine obscurantismului religios, întreţinut de clasa burghezo-moşierească. In acelaş timp ,se semnalează din ce în ce mai des atentate împotriva locaşurilor dumnezeeşti. Biserici catolice şi ortodoxe cad deavalma pradă vandalismului comunist, sub ochii bineveitori ai miliţienilor. Şi cimitirele se pare că sunt condamnate să treacă prin forul epuraţiei. După o informaţie recentă, cimitirul catolic din Timişoara, circumscripţia IV a fost desfiinţat de autorităţile locale. Au şi început lucrările de defrişare a lui. Crucile de marmoră sau de piatră au fost expropiate şi sunt destinate spre vânzare alter familii în doliu. Nu numai că perimetrul cimitirului va fi nivelat în aşa fel încât să dispară orice urmă de mormânt, dar se intenţionează ca pe locul lui să se ridice o clădire, încât şi străfundurile lui vor fi răscolite de târnăcoape, iar oasele aruncate. Tot în Timişoara, statuia Fecioarei Maria, din colţul străzii Deja (actuala denumire), a fost smulsă depe soclu de miliţieni şi Biserica Domului urmează să fie închisă.

In faţa acestor realităţi, creştinii n'au ajuns nici până astăzi să priceapă planurile tenebroase ale bolşevismului. Pe de o parte, ei continuă să dea lupta izolat, caşicum biruinţa bolşevismului n'ar însemna nimicirea tuturor confesiunilor, de altă parte, stăruiesc într'o poziţie de expectativă, de reticenţe, de apreciere superficială a primejdiei. Ce gânduri poate să-şi facă creştinul, când citeşte declaraţiile Mgr. Ancel, episcop auxiliar de Lyon, care voind să trateze problema conflictului dintre Est şi Vest, într'o atmosferă de seninătate creştină, aşează lumea occidentală în aceeaşi balanţă cu bolşevismul, afirmând că oricine ar începe răsboiul şi din orice motiv intră în categoria criminalilor de răsboiu? „Si les Etats-Unis déclenchaient une guerre pour libérer du joug soviétique les nations de l'Europe centrale, ils seraient criminels de guerre. Si la Russie déclenchait une guerre pour libérer du joug

(continuare în pag. 2)

Cu cine vom reconstrui Ţara

Una din cele mai importante probleme ale zilei de mâine, ale zilei aceleia fericite, dar plină de grele întrebări şi de uriaşe sarcini, ale zilei când ne vom întoarce acasă, va fi problema elementelor de conducere. Nu vrem să cercetăm în acest articol problema m a r e i conduceri spirituale, culturale, politice şi economice a Neamului şi a Ţării, problema elitelor conducătoare, ci ne vom mărgini la un alt aspect al aceleaşi probleme al conducerii tehnice şi administrative a tuturor organizaţiilor şi întreprinderilor, particulare sau de Stat.

Regimul de ocupaţie bolşevică se străduieşte să distrugă metodic, prin „lichidări", prin moartea lentă în închisori, prin „munca la Canal", prin foame, prin deportări şi prin atâtea alte mijloace diavoleşti, nu numai fostele elemente de conducere din toate domeniile, dar chiar şi pe aceia care prin calităţile lor ar putea deveni mâine conducători. Şi această operă de distrugere până în adâncuri, nu se aplică numai în rândurile „marei burghezii exploatatoare" şi a „bestiilor moşiereşti", — cum spune presa comunistă — ci tot cu aceeaş furie şi perseverenţă şi în rândurile funcţionarilor modeşti, în cele ale lucrătorilor şi ale ţăranilor, ba chiar şi într'acelea ale comuniştilor români insişi. A ajuns să fie o crimă nu numai faptul că „ai fost ceva" altădată, ci şi acela că „ai putea fi mâine un element de conducere", graţie pregătirei tale sau calităţilor înăscute.

Afară de opera actuală de distrugere, mai e de aşteptat ca bolşevicii să ucidă sau să ducă cu ei în sclavie în Rusia pe toţi tehnicienii cruţaţi până atunci, dela ingineri până la lucrătorii specializaţi.

In asemenea condiţii va fi deosebit de grea găsirea primarilor, notarilor, prefecţilor etc., pe plan administrativ; a profesorilor şi educatorilor de toate gradele, pe plan cultural; a conducătorilor de industrii, şefilor de ateliere şi chiar a lucrătorilor calificaţi, pe plan industrial; a unui negustor capabil să creieze din nimic noui întreprinderi pe plan comercial . . .; şi aşa mai departe.

Cine va veni să împlinească mulţimea funcţiilor naţionale, care vor fi mâine mult mai importante şi mai grele decât în vremuri normale?

Noilor conducători şi şefi de toate gradele nu li se vor pune numai probleme obişnuite de administraţie curentă a unor instituţii în plin mers, ci, în toate domeniile, vor trebui să creieze noui organisme, pornind dela nimic, luând-o dela început, vor trebui să refacă industrii distruse, să reorganizeze instituţii devenite haotice sau chiar rău făcătore sub conducerea bolşevică . . . Şi toate aceste sarcini grele vor trebui să le îndeplinească a doua zi după un răsboiu îngrozitor, care va fi semănat nenorociri şi sărăcie pretutindenea, când toate vor lipsi şi când omenirea întreagă va cere să fie ajutată de cele 2—3 ţări rămase în picioare în mijlocul distrugerilor răsboiului. Nu va fi deci nevoie de conducători şi organizatori obişnuiţi, ci de oameni înzestrati cu calităţi excepţionale. Unde pot fi găsiţi?

Vor trebui să fie căutaţi peste tot şi luaţi de oriunde se vor afla, renunţând şi în acest domeniu, ca şi în atâtea altele, la unele prejudecăţi vechi sau noui.

In primul rând trebuie abandonată — cel puţin în epoca de refacere a ţării — prejudecata „titlurilor academice" şi a „studiilor de specialitate". Ţara va fi înecată în titluri academice fără valoare, date cu toptanul tinerilor „comunişti", diplome ce nu vor corespunde nici pe departe pregătirei de fapt. Pe de altă parte, alte mii de tineri cu calităţi de organizatori şi de şefi — calităţi pe care uneori le vor fi dovedit chiar în lupta anti-comunistă — nu vor avea niciun titlu academic, ei fiind înlăturaţi metodic de stăpânitorii actuali, dela orice pregătire şcolară superioară.

In epoca de refacere a ţării, calităţile ce trebuiesc cerute conducătorilor de toate treptele sunt în primul rand acele de caracter, de cinste, de energie, de capacitate de organizare, de stăpânire a artei de a comanda. Fiecare va fi şef peste mai mulţi sau peste puţini, după calităţile ce va dovedi la lucru, nu după diplomele pe care le poate arăta.

Avem în faţa noastră două exemple: cel american, unde, „eficienţa" contează mult mai mult decât titlul, unde mulţi dintre marii conducători politici sau economici nu au nicio diplomă pe care să o poată pune pe perete, şi exemplul URSS., care, după ce a distrus toată clasa conducătoare a poporului rus, a reuşit totuşi să improvizeze din elemente fără nicio pregătire academică conducători ce au dovedit uneori mari calităţi în domeniul organizării şi al tehnicei.

(continuare în pag. 16)

Problema elitelor

(urmare din pag. 1)

Ce proces ar avea loc dacă elitele naţiunii, urmând invitaţiei D-lui Eliade, s'ar risipi în felurite formaţiuni politice, fără să examineze condiţiile particulare ale fiecăreia? Fără să se mai întrebe dacă mai există corespondenţe interioare între ele şi partidele ce le stau în faţă? Nu e nevoie de mare bătaie de cap, ca să-ţi dai seama de final. Ele nu s'ar realiza, ci ar cădea victima mediului corupt în care au intrat. Elita risipită, înseamna moartea ei. Realizarea unei elite nu se face pe indivizi, ci pe coordonatele naţiunii, obiectivate în anumite momente istorice. Sunt generaţii eşuate şi generaţii realizate. Generaţia dela 48, Kogălniceanu, Negruzzi, s'a realizat în momentul Cuza. Generaţia Eminescu, Maiorescu, etc, a eşuat în faţa istoriei, deşi cranicii ei au fost extraordinari. Generaţia Marei Uniri este o generaţie împlinită, Lucaci, Coşbuc, Brătianu. Dar aceea care se găsea sub arme în acel moment, generaţia tranşeelor, a făcut exact eroarea ce-o semnalăm în articolul D-lui Eliade. Adică s'a risipit şi s'a consumat, vehiculată de politicianism. Un Cezar Petrescu, un Corneliu Moldovan, un Pamfil, Şeicaru, un Sân-Giorgiu, un Octavian Goga, un Nichifor Crainic, un Iuliu Haţieganu, au lipsit dela îndatorirea de a lua în mână comandamentele naţiunii, smulgându-le dela profitorii răsboiului de întregire şi scutind şi generaţia noastră dela o apariţie precipitată în istorie. Generaţia care a urmat, aceea din sânul căreia s'a ridicat mişcarea studenţească şi apoi mişcarea legionară, s'a afirmat prematur din cauza vidului politic care s'a produs în România după răsboiu, în urma capitulării generaţiei tranşeelor. In afară de lamentaţii şi scepticism, cotios exprimate în literatura timpului („Intunecare" al lui Cezar Petrescu a făcut şcoala sensibilităţii româneşti de după răsboiu), generaţia noastră n'a găsit nimic care să-i satisfacă setea ei de realizare. Pe baricadele naţiunii, golite de luptătorii tranşeelor, a trebuit să sară ca să le apere.

Concluzia nu poate fi decât una singură: ca să se ridice nivelul istoric al unui popor, elita trebuie să lucreze concentric şi coordonat. Cel puţin în faza întâiu, până ce se purifică atmosfera unei ţări de politicianism. De îndată ce s'a produs „Schimbarea la faţă a României" — ceeace presupune că influenţa elitei e atât de puternică, încât toate celelalte partide se resimt depe urma ei — natural că elementele de elită nu mai sunt legate cu aceeaşi stringenţă de a fi toţi la un loc. Atunci partidele nu sunt decât echipe de lucru ale aceleaşi elite (cazul Anglliei). Atunci, oricâte ar fi ele, nu fac decât să reproducă — într'un climat de libertate politică — aceeaşi imagine fundamentală a naţiunii.

Am scris aceste rânduri nu dintr'o dorinţă de polemică, ci pentru că şi Dl. Eliade este un vizionar, un deschizător de drumuri, şi nu numai un om de ştiinţă, a cărui faimă a trecut de multă vreme hotarele ţării noastre. Dl. Eliade a intrat în sensibilitatea spirituală a generaţiei noastre cu o carte dintr'acelea care nu se mai uită. E vorba de „Oceanografie", acel volum de eseuri scris în tinereţe, brăzdat de atitudini protestatare. Acolo adevărul ţâşneşte dela sursă, într'un joc înaripat şi sublim. Acolo şi elitele naţiunii îşi regăsesc pe unul dintre cei mai autentici purtători de cuvânt al ei.

Unirea Creştinilor

(urmare din pag. 1)

capitaliste le prolétariat de n'importe quel pays, elle serait criminelle de guerre." (Le Monde, 21 Dec. 1951.)

Mgr. Ancel face o aplicare cu totul abstractă a principiilor creştine (pace, neuviolenţă), lăsând realităţile să curgă pe dedesubt. Agresiunea nu o mai poate săvârşi cel ce începe răsboiul, pentru simplul motiv că ea există şi se consumă, zi de zi sub ochii noştri. Ea există chiar dela originile bolşevismului pe un întreit plan de manifestare: personal, naţional şi divin. Simpla prezenţă a comunismului în istorie e o crimă perpetuă contra fundamentelor ei. Toate rugăciunile ce se fac în biserici nu pot să şteargă oroarea de a fi lăsat ca Dumnezeu să fie batjocorit cu atâta neruşinare pe pământ. Adevărul este că sensibilitatea creştină a contemporanilor s'a tocit în aşa măsură, încât nu mai înregistrăm imensitatea păcatului şi ne permitem chiar să intrăm în dialoguri cu comunismul, căutându-i „aspectele constructive". Ar trebui să reînvie Cruciaţii, ca să se cutremure de apariţia Anti-Christului.

Agresiunea există, pentru că Rusia Sovietică a înjunghiat libertatea naţională a popoarelor de dincolo de cortina de fier. Oare e creştineşte să spui: nu mă interesează soartea acestor popoare, deşi recunoşe că împotriva lor s'a săvârşit o agresiune capitală? Se vorbeşte mereu de iubirea deaproapelui, dar iubirea deaproapelui nu trebuie să funcţioneze şi atunci când naţiuni întregi îşi strigă disperarea?

Agresiunea există, pentru că Rusia Sovietică a devenit un imens univers concentraţionar. Omenirea care s'a revoltat contra lagărelor de concentrare germane, uită de suferinţele a 30 de milioane de oameni, de diferite naţionalităţi, care n'au alt drept decât acela să moară răpuşi de foame de boli, de munci istovitoare?

Un răsboiu contra Rusiei Sovietice nu ar fi un răsboiu de agresiune, ci un răsboiu care ar pune capăt agresiunei pe toate planurile de existenţă umană. Răsboiul a început de mult, iar occidentul se găseşte în stare de legitimă apărare. Am îndrăsni să spunem că singurul răsboiu depe pământ perfect justificat teologal este cel ce se apropie de noi.

Declaraţiile Mgr. Ancel vin în conflict nu numai cu realităţile, dar şi cu ceeace gândeşte intim fiecare creştin avertizat. Asupra popoarelor de dincolo de cortina de fier, aceste declaraţii nu pot avea decât un efect deprimant, iar popoarele din Occident vor avea de suferit tot atât de mult depe urma lor, căci, în numele creştinismului, sunt exortate să se degajeze de responsabilităţile ce le încumbă.

COLIND

de Radu Gyr

A venit şi-aici Crăciunul
Luminându-ne surghiunul.
Cade alba nea
Peste viaţa mea.
Peste suflet ninge.
Cade alba nea
Peste viaţa mea
Care-aici se stinge.

Tremură albastre stele
Peste lacrimile mele.
Dumnezeu de sus
In inimi ne-a pus
Numai lacrimi grele.
Dumnezeu de sus
In inimi ne-a pus
Pâlpâiri de stele . . .

Numai casa mea posacă
A'mpietrit sub promoroacă.
Stăm în besna grea,
Pentru noi nu-i stea,
Cerul nu s'aprinde.
Pentru sgribuliţi,
Ingerii grăbiţi
Nu aduc colinde.

O Iisuse împărate,
Iartă greşeli şi păcate.
Vin' de'nchizi uşor
Rănile ce dor,
Visul ni-l descuie.
Noi Te-om aştepta,
Căci pe crucea Ta
Stăm bătuţi în cuie.

Maica Domnului Curată,
Ad'o veste minuntă,
Infloreasca'n prag
Zâmbetul Tău drag
Ca o zi cu soare.
Zâmbetul Tău drag
L-aşteptam în prag,
Noi, din închisoare.

Peste fericiri apuse,
Tinde mila Ta Iisuse.
Cei din închisori
Te aşteaptă'n zori,
Pieptul lor suspină . . .
Cei din închisori
Te aşteaptă'n zori
Să le-aduci lumină.

Infrăţirea prin cultură

Viaţa este hădă. Imprejurările au transformat surâsul în grimasă şi zâmbetul în lacrimi. Un val de ură s'a aşternut peste meridiane şi paralele, înaintând cu viteza sunetului. Comunismul a sdruncinat lumea din temelii, atacând structura unei societăţi ce îşi datora existenţa prefacerilor lente, milenare. Instituţii de secole sunt desfiinţate prin ucazuri, iar violenţa înlocuieşte tradiţia.

In afară de această ură dirijată, oficioasă sau „statală", există una „individuală". Răsboaiele, cu întregul lor complex de consecinţe, au modificat esenţa umană. Educaţia, buna cuviinţă au suferit transformări din ce în ce mai stranii. Legile convieţuirii, ale bunei vecinătăţi sunt înlocuite cu traiul „ad libitum". Politeţa a căzut ca o mănuşe, pe care nimeni nu o mai ridică.

Este bizar, cum în lumea celor care suferă, solidaritatea funcţionează ca şi pe vremuri. Se pare, că în afară de cei câţiva câlăi ce îl martirizează, un neam întreg îşi încordează forţele acolo în ţară, rezistând s o l i d a r pumnilor şi ofenselor, schingiuirilor şi pacostei. Infrăţirea surdă prin suferinţă este răspunsul colectiv la împilări şi dramă. Ne place să credem că printre rezistenţii din creerul munţilor, niciunul nu se mai secoate ţărănist, legionar sau liberal. Ne mai place credem, că cel ce cade răpus de mitralierele miliţiei comuniste, nu moare strigând „trăiască partidul", ci pur şi simplu „trăiască România". In vinele trupurilor chinuite depe întreg cuprinsul ţării de acasă, curge azi un singur fel de sânge, ca şi acum cinci mii de ani, ca şi acum o veşnicie.

In lumea apuseană, individul trăeşte din plin desmăţul libertăţii. Sunt şi excepţii, bine înţeles. Altminteri, speranţa ar fi moartă.

Privaţiunile noastre ale tuturor, nu pot fi asemuite nici pe departe cu lipsurile celor de acasă. Fiindcă, chiar nemâncat, te simţi egal cu zeii, „flămând" pe străzile Parisului, sau scăldându-te, în plină iarnă românească, în spuma albastră a mărilor Braziliei sau Argentinei. Mai simte cineva din sudul Americii că acasă, în ţară e frig şi sunt troenele cât casa? Mai ştie cineva din Canada, din Australia sau Statele Unite, că undeva, acolo, nu e nici pâine de Crăciun, dar'mi-te cozonac sau prăjitură?

Oamenii liberi, îmbuibaţi de-atâta bine, şi-au descoperit o nouă vocaţie: desfigurarea aproapelui. Orice armă este binevenită. Calomnia, delaţiunea, minciuna, denigrarea sfâşie biata fiinţă umană cu violenţă de hienă. S'a uitat de drama naţională, s'a uitat de inamicul rus. Duşmanul e astăzi aproapele, fratele, Românul. El trebuie distrus, pentru că nu susţine Comitetul, partidul sau puterea. Ca şi cum puterea ar fi în mâna oamenilor!

Şi totuşi sunt reacţiuni spontane, surprinzătoare, uluitoare. Sunt resorturi ce funcţionează ca supapele de siguranţă ale cazanelor cu aburi.

Ne-a inspirat aceste rânduri, un fapt petrecut departe de noi, în Argentina. Şi totuşi atât de apropiat sufletelor noastre. Un om de „partid", — îl chiamă Grigore Manoilescu — a făcut o minune, undeva în Anzii Cordillieri ai Ţării de Argint. A întemeiat cu sacrificii uriaşe, o editură de cărţi româneşti. Gestul său a provocat o adevărată frenezie în întreaga lume românească. Volumele puse în vânzare au fost absorbite, cu tăria aerului ce ţâşneşte în vacuum. Grigore Manoilescu nu tipăreşte oameni de aceleaşi opinii politice cu dânsul. In ceeace face, nu îl interesează politica, ci cultura. A fost înţeles. Toţi Românii l-au sprijinit, toţi i-au cumpărat nobila „marfă". Cei mai de seamă intelectuali ai exilului i-au promis colaborarea.

Sunt în această atitudine, motive de reconfort şi încredere pentru cele ce vor veni. Omul iniţial rămâne intact, curat ca o marmoră, căreia i s'a suflat pulberea ce o acoperea. Regăseşti în adâncul omului român, onestitatea adormită de imprejurări. Şi par'că acum, în preajma Naşterei celei mari, speranţa înfloreşte mai puternic: speranţa înfrăţirei, a bunei convieţuiri, cel puţin între oamenii de cultură. Doar ei interesează. Restul vine dela sine.

Eliberare, fără răsboiu

Nu trebuie să ne lăsăm pradă iluziilor. Moscova leninist-stalinistă nu va ridica niciodată de bună voie cortina de fier. Sovietele vor menține regimul lor tiranic din Europa răsăriteană atâta vreme cât vor fi în stare sa facă acest lucru. Intregul lor sistem nu se poate menține fără o cortină de fier. Şi ele nu dau înapoi nicăeri, nici măcar cu un metru, decât când devine absolut necesar, deoarece au încă înaintea lor împlinirea vastului program al revoluției mondiale. Câtă vreme actualul regim moscovit continuă să existe, va exista şi o cortină de fier. Apusului i se prezintă numai două posibilități pentru a elibera țările din estul şi sudestul Europei de tirania asiatică: sau să împingă înapoi cortina de fier până la granițele naturale ale Rusiei, sau să aștepte prăbușirea sistemului commnist, eventual provocând-o.

Europa nu trebuie părăsită şi lumea liberă nu trebuie să renunțe la eliberarea acelor părți ale continentului nostru, care astăzi sunt subjugate. Această nu înseamnă că este necesar un al treilea răsboiu mondial. Dimpotrivă, misiunea puterilor apusene este *să realizeze această eliberare, fără o recurge la armă.*

Pentru aceasta este nevoie însă ca lumea liberă şă fie unită şi puternică. Sovietele sunt impresionate numai de putere. Nici rugămințile, nici arta negocierilor şi nici argumentele de drept internațional sau de morală nu-i vor determina să părăsească vreo palmă de pământ. Practic nici nu le este uşor să facă acest lucru, după ce s'au angajat pe calea revoluției mondiale, acum când sistemul lor de idei s'a fosilizat şi când întrețin în toate țările a cincea coloană, pe care vor să o îmbărbăteze prin succese pe scena internațională.

Poate ca ar putea interveni, chiar într'o epocă apropiată, *o slăbire internă a statului sovietic,* care să-l silească la concesiuni. Popoarele supuse de comunism sunt prin firea lor opuse comunismului şi nu este în niciun mod cu putință ca generația actuală şă fie convertită la comunism. Pericolul priveşte însă generația tânără. Copiii nu mai au posibilitatea şă afle ceva în şcoală despre libertate şi despre omenie, iar părinții trebuie şă se întrebe în ce măsură e bine şă provoace un conflict în sufletele copiilor lor, lămurindu-i asupra nebuniei criminale a întregului sistem comunist. Creşterea unei generații tinere, partial îmbolnăvite, constituie singurul pericol mare al viitorului. Pe de altă parte, prin trecerea timpului, sistemul comunist este atacat din interior. Muncitorul este aşa de exploatat şi chinuit, încât tirania stalinistă s'ar putea prăbuşi printr'o revoluție a disperaților. Insă uriaşul aparat polițienesc este în măsură şă domine populația şi să suprime orice mişcare revoluționară izolată. Alta ar fi situația în caz de răsboiu. Popoarele oprimate se vor ridica şi peste toi unde se găsesc sovieticii, ci vor avea dumani pe propriul lor teritoriu. Ei vor trebui şă se apere şi înainte şi înapoi, în dreapta şi în stânga, în sus şi jos. Sfârşitul teroarei ar *fi* sigur. Aceasta însă trebuie şă se întâmple şi *fără răsboiu.*

In perspective îndepărtate, ordinea comunistă se va destrăma în chip necesar, pe baza legilor sociale. De pe acum nu a mai rămas nimic care şă reamintească promisiunile originale ale marxismului. Sistemul care domină Rusia este un stat polițist, cu o monopolizare a capitalului în mâna unei duzini de oameni. Aceştia îşi sprijină regimul pe clasa privilegiată a comisarilor şi pe noua clasă intelectuală (inteligența) sovietică. Contrastul în raport cu masele muncitoare este mai mare decât în orice altă parte din lume. Urmarea este că în mod trepiat se introduc măsuri de protejare a acestei păturí supraapuse, împotriva revendicărilor populare. Este de aşteptat, că prin trecerea timpului, legile nu vor apăra numai privilegiile acestei nobilimi sovietice, ci şi proprietatea jecmănită de oligarhia şi de burghezia sovietică. In acest mod, Sovietele ar ajunge la o formă de organizare, care corespunde aproximativ capitalismului primitiv. In acest caz, nu ar pieri cu necesitate tendința imperialistă, dar ar pieri dinamismul revoluției mondiale.

Dar numai pe această evoluție probabilă nu se poate construi. Cu convingerea într'o dispariție automată a pericolului comunist, nu trebuie să închidem ochii fața de pericolele actuale, care amenință din răsărit.

Pacea este în pericol, câtă vreme Moscova vede undeva vreo posibilitate de înaintare, câtă vreme de ex. Germania este nenarmată şi pentru Ruşi există cea mai mică perspectivă să elimine sau să paralizeze pe cel mai puternic şi mai hartie popor din Europa. Dar pacea mai este în pericol atâta vreme cât popoarele lumii libere nu stau alături şi nu realizează frontul comun de apărare, hotărît de mult în principiu. Dacă astăzi s'ar ajunge la un răsboi, chiar dacă ar putea cuceri Europa, ea ar fi învinsă din cauza lipsurilor din prezențile sale. Căci Uniunea Sovietică nu dispune de ex. de suficient petrol, câtă vreme nu are siguranța că ar putea şă obțină teremurile petrolifere din Orientul apropiat, dat fiind că puterea aeriană şi marina anglo-saxonă este atât de mare. China comunistă este încă la începutul consolidării sale şi deocamdată nu poate ti considerată ca un aliat valoros. Instârşit, fața de superioritatea puterilor maritime, Uniunea Sovietică n'ar putea hrăni o Europă cucerită şi nici n'ar putea şă o păstreze milităreşte. Dar dacă sovieticii capătă impresiunea că sunt incercuiți şi că mai au altă deslegare, atunci s'ar putea ca ei şă se hotărască la un răsboiu preventiv. Tocmai acest lucru nu vrea apusul. De aici necesitatea ca şă se comunice Cremlinului programul minimal pe care îl urmăreşte întreaga organizare a apărării şi unirea politică a apusului.

Un astfel de program ar da popoarelor din propriile țări, convingerea că deslănțuirea de forțe, pentru care muncesc şi aduc jertfe, reprezintă o forță controlată, care serveşte păcii şi că poate scoporile pot fi atinse *pe cale paşnică. Dacă totuşi,* în cinda sforțărilor pentru pace, răsboiul ar deveni necesar pentru a apăra *cu armele* țelurile libertății, atunci popoarele libere şi popoarele care trebuiesc eliberate nu ar fi slăbite de îndoieli cu privire la dreptatea cauzei lor.

Diplomația trebuie să arate Uniunii Sovietice că se găseşte într'o fundătură. Dar să-i dea totodată siguranța că se găseşte o ieşire din această fundătură. Un program clar de pace răspunde acestui scop. Mai înainte de toate, comuniştii trebuie şă nu mai fie ispitiți de tactica amânării şi de manevre înşelătoare. Trebuiesc convinşi că este în interesul lor şă se dovedească gata de o înțelegere.

Stabilirea unui program minimal al popoarelor libere trebuie făcută cu mult simț de răspundere şi stăpânire de sine, mărginindu-se numai la ceeace este strict necesar. Trebuie şă cuprindă numai ceeace duşmanul poate accepta, fără ca răsboiul şă îi apară ca un rău mai mic. Dacă nu i se oferă nicio ieşire, atunci răsboiul apare ca un rău mai mic. Dar, după cum scria odată un ziar elvețian, dacă vede în țara ei o alternativă clară şi inevitabilă, Uniunea Sovietică este gata *mai curând să piardă ceva din prestigiu, decât un răsboiu. Deaceea pe de altă parte, ea trebuie să ştie că apusul nu va renunța la acest program minimal niciodată,* deoarece fără el nu poate fi asigurat viitorul lumii libere. Cremlinul trebuie şă înțeleagă că apusul nu va renunța niciodata la acest program, fiindcă altfel ar însemna că el ar alege un rău mai mare, răsboiul. Uniunea Sovietică trebuie şă ştie că apusul nu vrea pacea cu orice preț, *că este gata şă plătească un preț mare pentru pace, dar că în acest preț nu intră libertatea popoarelor.* O pace prin care astăzi Europa şi-ar cumpăra liniştea, pentru ca mâine însă şă fie invadată de comunism şi supusă, ar fi o nenorocire. N'ar fi pace, ci asigurarea unui răsboiu viitor. Mai mult chiar: a unei înfrângeri.

Un astfel de program trebuie sa se întemeeze pe principiile Chartei Atlanticului. Principiile lui esențiale ar fi dreptul la auto-determinare al tuturor popoarelor şi renunțarea de a mai întrebuința forța pentru resolvarea conflictelor dintre state. Alegeri libere sub control internațional vor trebui şă decidă viitorul popoarelor, în primul rând al celor astăzi ocupate în Europa orientală şi sud-orientală, deci şi al României. Este dela sine înțeles că la aceste alegeri trebuie şă ia parte toți cei ori-nari din aceste țări. Pentru acest preț al neamestecului Uniunii Sovietice în treburile europene, i se poate promite un neamestec în treburile interne ale Rusiei. Rusia poate fi lăsată şă-şi urmeze propria evoluție iar comunismul şă se fărâmițeze treptat.

Un alt punct este îndeplinirea tratatelor postbelice cu privire la statele din est şi sud-est. De aceasta depinde restabilirea suveranității României, ca şi a Austriei. Trupele ruseşti sunt menținute în România şi Ungaria sub pretextul că asigură legătura cu trupele de ocupație din Austria. Acesta este motivul că Uniunea Sovietică sabotează încheerea tratatului cu Austria şi anume ca şă nu piardă justificarea juridică a ocupației Austriei şi României.

Un alt punct ar fi eliberarea tuturor prizonierilor de răsboi, precum si a persoanelor deportate pentru muncă forțată.

Principiul renunțării la forță ar fi uşor de realizat, dacă Sovietele ar respecta actuala organizație a popoarelor. Ar fi destul şă încetceze de a mai mina Organizația Națiunilor Unite şi şă o combată printr'o politică de obstrucționism. Uniunea Sovietică ar trebui şă recunoască dreptul şi obligația fiecărui popor de a se apăra în caz de agresiune. Piatra de încercare este Coreea de sud.

Aceste puncte, precum şi altele, ale unui program de pace, ar putea fi publicate în forma unui manifest. El ar arăta popoarelor oprimate de Soviete, care este pentru ele alternativa. Va trebui şă se declare că toți cei care au comis crime împotriva umanității vor trebui şă răspundă. Dar tot atât de clar va trebui şă fie declarat, că nu se vor mai repeta greşelile trecute şi că nu vor mai exista vinovății colective şi nici persecuții colective. Cei înşelați de comunism nu trebuie şă se teamă de o prăbuşire a sistemului comunist. Dimpotrivă ei trebuie şă ştie că şi ei se vor putea bucura de libertate atunci când popoarele o vor dobândi. Numai cei vinovați de crime vor trebui şă tepăşească.

Dacă comuniştii vor şti că acțiunea de lămurire, aşa cum a fost începută de Americani şi pentru popoarele subjugate, este serioasă, dacă

(continuare în pag. 5)

Politica dela San Francisco

Când în luna Septembrie, Statele Unite au organizat şi au dat un sens imediat discuțiilor în legătură cu tratatul de pace cu Japonia, lumea părea că se află în fața unei radicale schimbări de metodă a diplomației şi politicei occidentale. Poate pentru întâia oară dela sfârşitul răsboiului, lumea occidentală opunea o atitudine categorică, o atitudine ce nu se limita doar la terenul dialectic, ci aborda soluții practice cu urmări imediate, contra sistemului tergiversărilor şi faptelor consumate, ce caracterizase în mod continuu metodele şi politica agresorului comunist. Din acel moment s'ar putea vorbi deadreptul de o adevărată „politică dela San Francisco", singura valabilă odată înrădăcinată convingerea imposibilității unei convieţuiri paşnice cu Rusia Sovietică. La San Francisco lumea a luat act de o adevărată înfrângere sovietică, de o năruire a tuturor amenințărilor şi trucurilor dialectice ale Cremlinului, fără şă se întâmple nimic. Şi lumea a ajuns astfel la concluzia, o concluzie ce cuprinde în realitate tragice aprecieri, că dacă dela început s'ar fi adoptat fața de Uniunea Sovietică o politică de mână forte, multe crime contra umanității s'ar fi evitat, multe națiuni ar fi fost salvate, multe principii, în numele cărora s'a vărsat atâta sânge ar fi rămas în picioare, intacte, cu valoare universală în spiritul oamenilor însetați de libertate. Dar din nenorocire nu s'a procedat astfel dela început şi ceeace am putea numi noua tactică politico-diplomatică dela San Francisco apare ca un element revelator şi din multe puncte de vedere acuzator, când se judecă tot ce nu s'a făcut la timpul potrivit.

Dar înfrângerea dela Sau Francisco se pare că nu a disperat deloc pe cei dela Cremlin şi n'a fost îndeajuns să-i convingă asupra ineficacității metodelor lor în atmosfera agitată a Națiunilor Unite, care a avut loc de curând la Paris, a constituit ca atâtea alte evenimente inutile şi asemănătoare ale acestei tragice dialectice a falsei păci, un nou prilej pentru delegații ruşi, spre a-şi arăta pentru a mia oară cinismul, impertinența, propaganda şi polemica lor grosolană. Vâşinschi la Paris şi sângerosul Beria în Rusia, şi-au țipat din nou pacifismul, agresivul lor pacifism, de astădată desbrăcat cu totul de pielea de oaie, acuzând pe alții ca agresori şi criminali.

Dacă Adunarea Națiunilor Unite n'a slujit să convingă pe nimeni despre intențiile beliciste ale Cremlinului, întrucât toată lumea este de mult convinsă pe deplin despre aceste intenții şi despre faptele corespunzătoare, ea a servit în schimb pentru alteeva, după părerea noastră mult mai important. Şi anume a servit pentru politica dela San Francisco, o politică ce este reflexul sigur al convingerii înrădăcinate la oamenii politici din Vest şi mai ales la Americani, că pentru a lupta contra Rusiei Sovietice nu există alt argument decât acela al armelor: să continuie să se întărească în funcție de noile şi delicatele probleme puse de organizația internațională, înăuntrul căreia se duceau discuțiile. Dacă este adevărat că atmosfera conferinței dela Paris şi problemele ce se puneau acolo, probleme desigur mult mai complexe decât aceea a tratatului de pace cu Japonia, nu se pretau la soluții identice sau asemănătoare cu soluțiile dela San Francisco, nu este mai puțin adevărat că un nou pas s'a făcut în politica occidentală față de Rusia, politică condusă de Statele Unite.

Se poate întâmpla ca această politică decizionistă să silească pe Ruşi să dea un pas înapoi. Se poate tot aşa de bine ca ea să fie încă un pas spre răsboiul inevitabil. Ambele alternative se află în cercul posibilului. Este sigur însă că în ciuda ritmului lent încă, al deciziilor îndreptate spre salvarea cauzei libertății față de agresiunea imperialismului sovietic, un ritm ce face încă astăzi ca popoare întregi să continue scufundate în robie şi teroare, ne aflăm din ce în ce mai aproape de ora marilor hotărîri. Beria, executantul sângeros al planurilor de teroare ale regimului comunist în spațiul sovietic, este întâiul şef sovietic, care într'o manifestație „pacifistă", foarte în tonul actual al Cremlinului se referea de curând la posibilitățile de răsboi ale Rusiei sovietice şi la ceeace cinismul sovietic califica drept „mijloace pentru a face față agresiunii". Față de politica hotărîtă dela San Francisco, Cremlinul este gata să părăsească tactica falsului său pacifism şi să vorbească răspicat de răsboiul de agresiune pentru care se pregăteşte. Termenii adunării dela Paris arată şi ei cu multă claritate, că în dosul polemicelor şi a unui continuu du-te, vino diplomatic, pregătirile de răsboiu între Apus şi Răsărit sunt singura realitate demnă de luat în seamă.

UN INCEPUT

Astfel cum obiectele încep să se contureze în forma lor reală — singura — când întunericul nopții face loc începutului de dimineață, pe planul politic, pâcla pare că se destramă, limpezindu-se poziția occidentalilor pe zi ce trece. Poate că exagerăm scriind „occidentalilor" şi nu numai „americanilor", deşi reîntoarcerea dlui Churchill în fruntea Guvernului Britanic permite oarecare speranțe.

Faptele la care ne referim, sublimindu-le în aceste rânduri oportunitatea, aparțin însă numai Statelor Unite — postul de comandă, arsenalul şi cassa de bani a lumei libere .

Pentru a cântări gradul de eficiență a unei măsuri luate în câmpul democrațiilor occidentale, nimic nu e mai elocvent decât reacția Moscovei. Există legi, credite votate, deplasări de personagii conducătoare, conferințe şi acorduri, care provoacă doar ecouri fără rezonanță între zidurile Crelinului. Sunt însă şi simple proecte cum a fost cel al întregrării Germaniei vestice în complexul de apărare al Occidentului, care deslănțuie furtuni de invective, note cominatorii, savaroase deşi furibunde rechizitorii din partea pacificilor partizani ai porumbelului lui Picasso."

O reacție de acest gen a stârnit legea recent sancționată în Statele Unite pentru ajutorarea celor de dincolo de cortina de fier şi bine înțeles nu a comuniştilor. Cremlinul este preocupat mai ales de afectarea unui fond de 100 milioane de dolari pentru anticomuniştii din țările aflate sub „influența" sa. Protestul sovietic — respins pur şi simplu de Departamentul de stat — afirma că astfel de lege menită să finanțeze acțiunea subversivă şi sabotajul în Rusia şi în țările comuniste, agravează şi mai mult situația internațională Măsura americană a supărat mult, deci e foarte bună. Noi adăogăm că este excelentă şi că marchează o etapă mult aşteptată în atitudinea Statelor Unite. Avem impresia că are semnificația primei lumini a dimineții după o noapte deosebit de grea.

Ne-am găsit ani de zile în fața unui zid de neînțelegere, ba chiar alungați cât mai departe de impenetrabilul zid, prin grija unor compatrioți cu vocație de lachei şi delatori, depringi să ţină geanta conilor Costică, Mitică sau Fănică, răzând cât mai zgomotos la insipidele glume ale patronilor şi aşteptând cu trecerea anilor, să le ia locul.

Ori de câte ori strigam, scriam, explicam necesitatea, pentru propria lor securitate viitoare şi obligația morală în fața posterității, a marilor democrații, de a nu-şi circumscrie eforturile la organizarea unei apărări a ce a mai rămas azi ucontropit de soviete, eram priviți ca turburători ai bunei armonii aliate, agitatori, revanşarzi iresponsabili.

Câtă supărare am făcut proaspeților noştri rezistenți, rămaşi cu şira spinării îndoită depe când priveau smeriți şi onorați de apropiere, cismele Susaicovilor — dacă nu chiar depe când păşiseră în vestibulul Elenei Lupescu. Indrăzneam noi să emitem opinii care puteau deranja pe noii lor stăpâni? Şi iată că zidul s'a rupt. Iată înstârşit, — cu o publicitate într'adevăr neobişnuită în asemenea acțiuni — că se anunță prin presă şi radio, deciziunea Washingtonului sancționată de Congres.

Va însemna aceasta un început de nouă politică dinamică, ofensivă, la care vor putea colabora activ cei ce au altă experiență în lupta anticomunistă decât foştii colegi de guvern sau foştii subordonați din oportunism ai Annei Pauker? Să sperăm că da! In tot cazul chiar dacă până se va ridica soarele la zenit va mai trece timp, ne bucurăm că . . . se crapă de ziuă!

Eliberare, fără răsboiu *(urmare din pag. 4)*

vor constata pe propria lor piele ce înseamnă când populațiile din țările comunizate sunt sprijinite, cel puțin în aceeaş măsură în care cea de a cincea coloană se bucură de sprijin în țările democrate, atunci ei vor privi situația cu îngrijorare. Massele muncitoare sunt asăzi opuse păturei conducătoare comuniste, chiar dacă se face abstracție de țărani, care sunt dumani ai comunismului din fiecare fibră a ființei lor. Un aparat polițist uriaş, armate întregi de agenți şi denunțători sunt necesari pentru a încovoia populația muncitoare în beneficiul oligarhiei dominante. Intr'o astfel de situație, când se vor găsi în fața unei alternative rigurooase, clare, Sovietele vor şti că nu există decât o singură hotărîre. Ele vor trebui să cedeze.

Pacea poate fi deci asigurată şi eliberarea tuturor popoarelor europene poate fi realizată pe cale politică. Pentru aceasta este nevoie ca apusul şă fie puternic şi să publice un astfel de program minimal de revendicări ale lumii libere. *Dacă un astfel de program trebuie şă aibă un sens şi dacă el trebuie şă evite în viitorul apropiat răsboiul, atunci el trebuie şă cuprindă asigurarea că România va fi eliberată. Niciodată România nu se va lăsa desfărțită de Europa şi prădată Asiei.*

Anul politic 1951

Anul 1951 n'a adus nicio schimbare deosebită în panorama politică a refugiului românesc. În toamna anului 1950 s'a produs ruperea în două a Comitetului Național dela New-York, Dl. General Rădescu refuzând să mai colaboreze cu gruparea Crețeanu-Vișoianu. De atunci forțele au rămas conturate pe trei laturi: Comitetul Național, sau mai bine zis, resturile lui reconstituite sub Dl. Vișoianu, Gruparea Gen. Rădescu și legionarii. Între acestea, mici grupuri sau persoane izolate, gravitând în orbita unora sau a altora.

Comitetul Național.

Poziția pe care a adoptat-o Comitetul Național după ruptură a fost să-și continuie existența cașicum nimic nu s'ar fi întâmplat între timp, cașicum plecarea D-lui Gen. Rădescu și venirea D-lui Vișoianu în fruntea Comitetului ar fi o simplă schimbare de personal. De fapt, Dl. Gen. Rădescu a fost acceptat în 1949 ca președinte al Comitetului, cu gândul precis de a i se face imposibilă șederea. Prezența Generalului a fost mai mult o demonstrație ce trebuia făcută M. S. Regelui, ca să fie câștigat la ideea numirii D-lui Vișoianu. Apoi, nici față de lumea română și străină nu se putea trece direct la Vișoianu. Generalul Rădescu se bucura de un prestigiu care trebuia consumat. A fost eroarea D-sale de a se fi lăsat antrenat în manevrele depănătorilor fondului elvețian.

Fondul elvețian.

Să analizăm acum realitățile pe care se sprijină Comitetul dela New-York, ca să angajeze lupta, oarecum pe două fronturi. Prima realitate și cea mai puternică este desigur fondul elvețian. Comitetul dispune de suficiente mijloace ca să-și întrețină activitatea, ziarele, partizanii și întreaga aparatură politică. Fondul este în așa fel mânuit, încât nicio centimă nu merge decât acolo unde clanul poate trage un profit politic imediat. Și dela această atitudine nimic nu-i poate mișca. Niciun argument sentimental, uman, cultural. Nu s'au gândit nici măcar la salvarea vieții câtorva elemente din elita țării, în perioada când o călătorie în apus nu implică atâtea riscuri.

Acoperirea Regală.

Un alt fapt incontestabil este că au izbutit să acapareze încrederea tânărului Suveran, grupe anturajului dela Palat. Argumentul ce-l servese ziliuc Regelui, pentru a-L izola, și a-și elimina aderversarii, este că soarta Regelui este indisolubil legată de actul dela 23 August și că dacă persoanele direct responsabile de acest act ar fi lăsate să cadă, odată cu prăbușirea lor, slăbește și orice nădejde de întoarcere a Regelui pe tron. Ei se folosesc cu multă îndemânare și de exasperările pe care le provocă în mijlocul Românilor liberi, prezența lor în fruntea Comitetului, ca să întărească pe Suveran în această convingere. Este normal ca atunci când toate apelurile rămân fără răsunet și când arbitrul suprem dă impresia de părtinire, să se mai ridice și glasuri întrebătoare și chiar mânioase. Dar cauza nu este jos, ci acolo, unde dragostea cu care Românii liberi au unconjurat pe Rege e întâmpinată cu neîncredere și nepăsare. Poporul român rămâne monarhic și profund atașat Regelui Mihai, dar refuză să se mai încovoaie sub sceptrul unei monarhii de tip dictatorial sau autoritar. Monarhia pe care o dorește poporul român, după tristele experiențe pe care le-a făcut, este aceea de tip englez, care nu se coboară în arena rezervată partidelor, care nu lese din sfera lui „a domni" pentru „a guverna". Poporul român dorește ca monarhia să strălucească pe cului pe care să nu le poată atinge frământările luptelor politice. Teoriile Generalului Lazăr, partizanul guvernelor de mână forte, sub scutul regalității, nu pot duce la consolidarea raporturilor dintre Coroană și Popor.

Comitetul și Partidele.

Membrii Comitetului mai afirmă că ei sunt singurii reprezentanți legitimi ai Țării, pentrucă, pretind ei, în spatele lor s'ar afla blocul partidelor românești: național-țărănesc, liberal și socialist. Acest argument, se pare, a avut trecere și la Suveran, când i-a acordat încredere D-lui Vișoianu. Regele, nemai voind să repete greșelile fostului Rege Carol, s'ar fi decis pentru o politică strict constituțională, iar constituție înseamnă exercițiul puterii prin mijlocirea partidelor, organele de afirmare ale opiniei publice ale unui popor. Raționamentul este perfect în sine și am dori ca Regele să nu se abată niciodată dela el. Adică, să se mențină în rolul de arbitru al forțelor politice, să nu favorizeze niciun partid, lăsând exclusiv opiniei publice dreptul să decidă de fizionomia guvernării. Să trecem însă la cercetarea faptelor, să vedem dacă realitățile confirmă acest punct de vedere și în caz contrar, dacă nu trebuie să se treacă la o reexaminare a situației.

Să ne ocupăm mai întâiu de cadrele politice aflătoare în străinătate ale acestor partide, admițând că ele reprezintă prelungirea celor din țară.

După alăturarea D-lor Brătianu și Fărcășanu de acțiunea D-lui Gen. Rădescu, mai poate pretinde Comitetul că în spatele lui stă partidul liberal? Dar îndoielnica figură a D-lui Zissu poate vorbi în numele socialismului românesc? Însăși reprezentanța național-țărănistă trece prin grave sguduiri interne. Dl. Ghilezan a ieșit din Comitet, iar dizidența dela Paris este o realitate. Constatăm așa dar că Comitetul a rămas descoperit chiar față de partidele pe care pretinde că le reprezintă. Mai rămâne, bine înțeles, la dispoziția Comitetului o altă armă ca să-și susțină unicitatea poziției sale: faimoasa plenipotență acordată de Maniu, Brătianu și Titel Petrescu lui Niculescu-Buzești. Nu știm însă în ce măsură o plenipotență dată poate fi transmisă altor persoane, din moment ce deținătorul ei a decedat. Apoi caracterul mandatului primit de Niculescu-Buzești era de ordin diplomatic și nu politic. El putea avea o anumită valoare față de străini și nu față de propriul lor partid. De aici și aspectul lui colectiv. Căci altfel ar însemna că Niculescu-Buzești a fost desemnat să concentreze în mâinile sale autoritatea și destinul a trei partide — ceeace este absurd. Elementul diplomatic este la dispoziția elementului politic. Și una din gravele erori ce le-au săvârșit oamenii politici ai partidelor este că au acceptat această inversare nefirească de roluri, devenind ancxele lui Vișoianu și Crețeanu, elemente care trebuiau să stea în mod normal în subordine, în linia a doua, ca executanți ai cadrului politic al partidelor.

Comitetul și Țara.

Să examinăm acum raporturile dintre Comitet și realitatea din Țară. Blocul partidelor, care, după cum am văzut, se clatină rău de tot și numai bloc nu mai poate fi numit, își sprijină pretenșiile de a fi mandatarii întregului popor românesc, pe un moment foarte fragil, pe alegerile din 1946. Dacă n'ar fi fost teroarea guvernului, spun ei, cele trei partide ar fi obținut majoritatea locurilor din Parlament. Acest lucru e adevărat. Numai că voturile ce s'ar fi strâns pe lista lor nu reprezentau exclusiv forța electorală a partidelor, ci înglobau reacția întregii suflări românești contra cutropirii sovietice. La coeficientul de partid trebuie să se adauge așa dar coeficientul național. Maniu, în acel moment, era un simbol al rezistenței și nu un șef de partid. Laurii națiunii nu pot încorona fruntea unui partid oarecare.

Acceptând alegerile din 1946 ca bază de justificare a Comitetului, membrii lui se pun într'o situație și mai dificilă. Ei recunosc implicit că guvernul ce a făcut aceaste alegeri a fost un guvern legal și toate protestele contra debarcării Gen. Rădescu de către Vășinski devin nule și neavenite. În zadar mai înaintează memorii pe la ONU, când ei înșiși dau girul legitimității guvernelor comuniste care s'au succedat dela 6 Martie. Nici comuniștii nu pretind mai mult decât spun ei. Alegerile din 1946 reprezintă, după această interpretare, data de naștere a regimului comunist în România, cât și a Comitetului dela New-York.

Insfârșit, dacă membrii Comitetului n'ar fi dispuși la nicio revizuire pe această temă, e bine totuși să se gândească că dela 1946 și până astăzi s'a schimbat ceva în fizionomia politică a țării. Chiar în condiții normale, lumea nu stă pe loc. Dar când asupra poporului nostru se exercită formidabila presiune sovietică? Un lucru e cert și îl confirmă nenumărații refugiați: în țară calitatea de om de partid a cedat pretutindeni locul calității de Român prigonit. Prigoana a creat o unitate de cremene între toți Românii. Era normal ca, peste hotare, conducătorii politici să se ridice la aceeași viziune națională, să depășească și ei sfera de partid, acționând pe planul istoriei. Partidele din țară, ca toată lumea românească deltmintrelea, și-au înscris activitatea, constrânși de evenimente, pe o curbă națională. Comitetul, neurmând această traectorie, rezultă că nu mai poate revendica nici cel puțin titlurile de partid.

Gruparea Gen. Rădescu.

Caracteristica activității politice a D-lui Gen. Rădescu este lipsa de fermitate față de problemele actuale ale românismului. Un om căruia destinul i-a oferit cele mai mari șanse și care sistematic și le anulează. După ruptură, lumea se aștepta din partea Gen. Rădescu la o acțiune de mare amploare, care să mobilizeze toate energiile emigrației românești. Stadiul „Ligii" nu mai putea fi stadiul „Uniunii". Dl. Gen. Rădescu, în loc să ia act de experiența lui politică câștigată în 1948, a reluat-o exact în aceeași termeni. El s'a adresat tuturor Românilor, dar, în desfășurarea acțiunii sale, s'a predat unui mic număr de prieteni, cari i-au confiscat inițiativele și i-au închis vederea spre masse. Organizarea diferitelor Asociații de Români Liberi s'a făcut pe aceleași baze înguste. Pe deoparte au operat exclusivele, pe de altă parte posturile-cheie ale noii organizații au fost ocupate încă dela început de oameni agreați de anturajul său. Cine voia să intre, era supus cenzurii unui cerc intim, care aplica principiile democratice după o procedură „sui generis". Ca o culme a înaintat atitudini incoherente, Gen. Rădescu a înaintat un memoriu Asociației Free Europe, în care menținea faimoasele exclusive. Nu e de mirare ca, cu o astfel de preparație psihologică, apariția Ligii, ca organ central al diferitelor Asociații de Români Liberi, să nu trezească vreun interes deosebit în massa românească.

Lupta pe care a deschis-o Gen. Rădescu contra Comitetului, o poartă în sferele de influență ale puterilor occidentale. El a plecat dela principiul că massele românești nu sunt hotărîtoare nici acum și nici în viitor și că esențialul este să-și asigure legături diplomatice mai bune decât Vișoianu la Americani. În această privință, mentalitatea Ligii nu diferă de a Comitetului Național. Membrii Ligii așteaptă câștig de cauză dela străini, iar adversarii lor aplică aceeași rețetă, străduindu-se din toate puterile ca să discrediteze pe Gen. Rădescu. Evident, că din această cursă a discreditărilor, țara are de pătimit mai mult.

Configurația politică a Grupării Rădescu este hibridă. În „Ligă", s'au întrunit trei categorii de oameni: elemente de proveniență carlistă, elemente antonesciene și o serie de oameni care s'au atașat direct acțiunii Generalului. Acești din urmă sunt foști liberali, țărăniști și legionari. E firesc ca elementele acestea atât de variate ca origină politică, să-și afirme velcitățile lor particulare în cadrul noii grupări. Disensiunile apar mai grave în politica externă. Dacă pentru carliști, liberali și țărăniști (Gafencu, Carantil, Fărcășanu, Țițu etc.), 23 August intră în categoria marilor momente naționale, aceiași act e considerat de antonescieni, foști legionari și o serie de elemente neutre, ca începutul catastrofei naționale. Oricine poate să constate, de pildă, diferența de limbaj între Dl. Fărcășanu dela Free Europe și Gen. Ion Gheorghe. Dl. Gen. Rădescu a rămas în expectativă, preferând să patroneze divergențele, decât să le resolve. E și greu D-sale să se pronunțe într'un anumit fel, pentrucă în timpul guvernării Antonesci, s'o ridicat contra războiului din răsărit, iar ministerialul său e o consecință a actului dela 23 August. De altă parte nu avem nicio cunoștință ca să fi participat direct la săvârșirea lui.

Partidul național-țărănesc.

Românii refugiați fac eroarea să vadă în Comitetul dela New-York un fel de monopol al partidului național-țărănesc, celelalte partide nejucând decât un rol cu totul secundar. Aprecierea aceasta este gratuită. Partidul național-țărănesc, așa cum îl cunoaștem din țară, nu figurează în Comitet. El a devenit o firmă de care se folosesc alții. Energia lui creatoare, continuitatea sa de idealuri nu s'au propagat în străinătate. Oamenii căroara le-a încredințat destinul partidului Iuliu Maniu, n'au fost la înălțimea vrerii lui. Ei n'au mai făcut eforturi să reprezinte partidul pe linia lui autentică. Un partid de masse a fost transformat într'un partid de culise. Un partid care refuză compromisul politic — vezi intransingența lui Iuliu Maniu — a ajuns, sub conducerea lor, să se compromită cu fondul Crețeanu. Un partid care avea o ținută proprie s'a lăsat să fie manevrat de oamenii lui 23 August. Un partid care a stat întotdeauna în bune relații cu mișcarea legionară este atașat împotriva ei. Un partid a cărui grijă capitală era soartea țării lucrează la desbinarea Românilor, la slăbirea poziției românești în lume. Partidul național-țărănesc trebuie considerat mai mult o victimă a unor uneltiri decât un factor predominant al emigrației — cum i s'a dus faima. Partidul național-țărănesc în străinătate a încetat de a mai reprezenta o entitate politică conștientă, mișcată de obiective și soluții proprii. Mai repede se poate spune că a devenit un câmp de antrenament pentru alte forțe. Marele beneficiar al situației este partidul liberal. Deși neînsemnat ca număr, totuși și-a păstrat intacte posibilitățile de manevrare. Conform tacticei lor politice tradiționale, liberalii și-au desfășurat forțele pe poziții opuse, beneficiind atât de avantajele puterii, cât și de ale opoziției. În trecut, partidul liberal a operat cu binomul Tătărăscu-Brătianu și Mihai Antonescu-Brătianu. Astăzi, Dl. Crețeanu, care continuă moștenirea Știrbei, ține în chingi partidul național-țărănesc, iar D-nii Vintilă Brătianu și Fărcășanu s'au deplasat pe poziția opusă, flancându-l pe Dl. Gen. Rădescu. Grație acestei dedublări, oricum s'ar întoarce lucrurile, partidul liberal nu poate să piardă. Inteligența D-lui Augustin Popa e prea plăpândă ca să priceapă în mâinile cui stau comenzile.

În ce situație precară a ajuns partidul național-țărănesc o dovedește și faptul că Dl. Veniamin a ajuns figura lui reprezentativă pe continent. Dl. Veniamin, fost membru al partidului liberal și fost unul dintre intimii lui Mihai Antonescu, căruia îi datorează cariera profesorală, printr'o ascensiune cu totul anormală, a ajuns să dicteze în partidul național-țărănesc. Este clar însă că întreaga lui activitate politică, vizibilă sau invizibilă este străină de ethosul partidului, este o permanentă mutilare și desagregare a energiilor sale specifice.

Perspective.

Evident că atât în Gruparea Gen. Rădescu, cât și în Blocul partidelor se găsesc elemente valoroase, din a căror unire cu celelalte energii românești s'ar putea constitui un instrument eficace în serviciul cauzei românești. Acest obiectiv s'ar putea realiza fie printr'o reacție salutară pornită din sânul partidului național-țărănesc, fie printr'o pășire energică a Gen. Rădescu, fie prin crearea unei a treia forțe. Se vorbește insistent de conciliabule între cele două grupări, în vederea unei reuniri a lor. Evident că lucrul ar echivala cu o ducere la Canossa a Gen. Rădescu. Lumea se va întreba, dece a fost nevoie de tot acest spectacol public când era mult mai simplu să fi rămas dela început împreună?

Corespondența pentru „Vestitorul", precum și publicațiile pentru schimb se vor trimite pe adresa:

Sandu Marin, SALZBURG,
Elisabethstraße 38, Austria

Cronica literară a anului 1951

Activitatea literară a emigrației românești a continuat și se poate spune chiar că a crescut în proporții și în calitate în cursul anului 1951. Fiind în primul rând rodul unor eforturi personale, sau al unor grupuri culturale înfiripate peste hotare dincolo de sprijinul și uneori de simpatia centrelor oficioase ale emigrației noastre având la dispoziție mijloace materiale destinate unor inițiative de acest gen, aceste manifestări înscriu o etapă glorioasă în istoria acestor ani de sbucium și de primejdie pentru destinul culturii noastre.

În primul rând, semnalăm faptul semnificativ peste toate, al literaturii consacrate centenarului eminescian. Este vorba de o rodnică activitate, începută în 1950 prin publicarea antologiilor de versuri de Eminescu, datorite Bibliotecii Române dela Freiburg, Asociației Hispano-Române dela Salamanca și a numeroaselor studii semnate de intelectualii români și străini, în foile românești și în publicațiile europene mai importante. În cursul anului 1951 a apărut o frumoasă „Antologie" în limba portugheză a poeziilor lui Eminescu, datorită efortului D-lui Victor Buescu, profesor la Universitatea din Lisabona, în colaborare cu poetul portughez Carlos Queroz.

Un loc deosebit îl ocupă lucrările monografice sau parțiale privitoare la România sau la problemele românești, în limbi străine. Consiliul Superior de Cercetări Științifice dela Madrid, cea mai importantă instituție de cultură din Spania, a publicat o monografie completă asupra României, scrisă de Dl. George Uscătescu, profesor la Universitatea din Barcelona și membru al acelei Instituții. Cartea se intitulează. „România: Popor, Istorie, Cultură."

Numeroase articole asupra temelor românești a continuat să publice Dl. Prof. Claudiu Isopescu în revistele din Italia, Franța și Canada. Cităm în acest sens: „La scuola latinista transilvana" (în „Idea" Roma, 18. Febr. 1951); „Melodrama sconosciuto d'argomento transilvano" (în „Osservatore Romano", 24 Iunie 1951); „La nostalgie de Rome et Miron Costin" (în „Revue de l'Université Laval, Quebec, Ianuarie 1951) etc.

Consacrată aproape integral temelor românești este deasemeni revista franceză „Revue de culture européenne", apărută la Paris și conținând între altele, articole asupra lui Eminescu scrise de abatele Barral, Marcello Camiluci, F. Tailliez, precum și o traducere a „Luceafărului" de Jean Ebbé.

După dispariția revistei „Luceafărul", se poate spune că emigrația românească n'a mai avut o revistă în sensul adevărat al cuvântului. Revistele mimeografiate, „Orizonturi" din Stuttgart, „Caiete de dor" dela Paris și „Inșir'te Mărgărite" dela Rio, au umplut anumite lacune, dar nu s'au putut substitui „Luceafărului". Acest gol, credem, încene a fi umplut prin apariția revistei „Destin" dela Madrid, din care au văzut lumina zilei în 1951 două numere, conținând un bogat material și fixându-se pe linia unei serioase problematici a culturii românești. Teza revistei în chestiune este fixată în „Cuvântul înainte" din numărul corespunzător lui Iunie 1951: „Considerăm fenomenul românesc ca un tot organic, ce se desvoltă în termeni de autenticitate și creație. În primul rând în contact direct, material cu sufletul și suferința Țării și, în al doilea rând, pretutindeni unde... acest contact nu și-a pierdut antenele lui sufletești... Generația noastră poartă obligația istorică de se fixa, dincolo de drama ei contingentă, pe constantele permanente ale viitorului românesc. Din teama pietrificării în forme moarte, ea va trebui să-și facă o obsesie iecundă. Și ca atare, ca va trebui să opereze pe forțele vii creatoare ale neamului nostru, destinate a țâșni veșnic tinere, din trunchiul nesecătuit al nației." Numărul I al revistei conține următoarele studii, note și comentarii: „Sensul libertății", de George Uscătescu, directorul revistei; „Aspectul antropocultural al Românici", de C. L. Popovici; „Fundamentele Sud-Estului european", de I. D. C. Coterlan; „Eminescu și cultura rusă", de Vintilă Horia; „Alexandru Xenopol, între Vasile Conta și H. Rickert", de F. E. de Tejada; „In Memoriam Dinu Lipatti", de C. L. Popovici; „In legătura cu o nouă teorie a Sud-Estului", de C. Coterlan; „Considerațiuni asupra Atlasului lingvistic al României" de Manuel Alvar și o bogată bibliografie românească. Nr. 2 cuprinde, în cele 160 pagini ale sale: „Problema Statului românesc", de Gorge Uscătescu; „Pentru o viziune creștină a istoriei", de Carl Schmitt; „Fundamentele Sud-Estului european" (II), de I. Coterlan; „Boierii români", de Aurei Răuță; „Rusia: Omul, Istoria, Cultura", de C. L. Popovici; „Din Cernăușii lui Eminescu", de Grigore Nandriș; „Premizele unui revizionism românesc", de V. Horia; „Poziția ultimei interpretări a istoriei Românilor", de I. D. C. Coterlan; „Politica istorică", de Pamfil Șeicaru și secția obișnuită de bibliografie românească.

În cadrul literaturii mimeografiate, un loc special îl ocupă și merită ca atare să fie semnalată, activitatea editurii „Cartea Pribegiei" din Argentina, condusă de Dl. Grigore Manoilescu. Trei volume de literatură au apărut în cursul anului 1951, în cadrul acestei edituri și anume: romanul „Sfinșitorii de icoane" admirabilă frescă transilvană, în care proza autorului său, Dl. Toader Ioraș, se dovedește încă odată viguroasă, proaspătă, nouă, volumul de versuri „A murit un sfânt", de Vintilă Horia și volumul de schițe. „Îți mai aduci aminte Doamnă?" de I. Manzatti. Dl. Grigore Manoilescu anunță pentru anul care vine un program excepțional de bogat. Nu mai puțin decât 50 de volume sunt proiectate să iasă depe șantierul dela Valle Hermoso. Aproape toți scriitorii de seamă ai refugiului și-au oferit concursul. Dl. Grigore Manoilescu s'a consacrat acestor tipărituri cu un zel uemărginit, care arată ce puteri uriașe și de nesdruncinat zac în sufletul poporului nostru. „Cartea Pribegiei" e un test al energiei românești.

E cazul să semnalăm aici și efortul făcut la Salzburg de a se salva literatura legionară, amenințată să dispară din cauza prigoanelor continue prin care a trecut mișcarea. În acest scop, s'a înteneiat o editură specială, Colecția „Omul Nou", în care au ieșit până acum numeroase volume. Obiectivul ei este în primul rând documentar: de a reconstitui fidel textele legionare, de a oferi prietenilor și adversarilor o bază legitimă de discuție. Cei ce s'au luchinat cu atâta hărnicie acestei opere, făcând sacrificii enorme și depunând eforturi supra-omenești, au fost călăuziți de imboldul pios ca gândurile și mărturiile celor ce s'au jertfit pentru țară și neam să fie cruțate de pieire și să aducă rod în viața urmașilor.

II.

Dl. I. N. Manzatti a deșăit faza umorului lui „Gâzu" din revista „Vremea" dela București, avântându-se în domeniul schiței umoristice. Și trebuie să recunoaștem că a izbutit să interesezo publicul românesc. Dl. I. N. Manzatti avea un nume în lumea muzicei românești, dar de-acum înainte, va fi revendicat cu egală îndreptățire și de literatura noastră. Evident, arta D-lui Manzatti suferă încă de lipsuri. În paginile cărții sunt adunate bucăți de valoare inegală. „O înmormântare la Cernica", de pildă, procură cetitorului satisfacții estetice reale. Trecând însă la calambururile din „manierele elegante", evident că rădem, dar am ieșit din domeniul artei.

Bucata cea mai prețioasă din volumul publicat de Dl. I. N. Manzatti este „Îți mai aduci aminte, Doamnă?" Numai această schiță este suficientă ca să-i asigure succesul. Nu știi ce să admiri în ea: calitatea subiectului, limba aleasă, perfecțiunea stilului, proporțile, umorul și dulcișa alternându-se cu discreția? Totul concură ca s'o ridice la valoarea unei capodopere a genului. Amintirile D-lui Manzatti au părți și momente delicioase. Ele reprezintă mai mult o trecere în revistă, un film al Bucureștilor, decât niște „Amintiri" propriu zise, care sunt o specie literară extrem de pretențioasă.

În rezumat noi credem că genul în care Dl. Nellu Manzatti poate să dea maximul este schița, momentul epic și, pe acest drum, volumul ce-a apărut reprezintă numai începutul unei cariere literare ce se anunță rodnică.

(continuare în pag. 14)

Guvernul dela Bucureşti anunţă noui execuţii: în ziua de 27 Decembrie 1951, s'a anunţat executarea prin împuşcare a următorilor condamnaţi la moarte de către tribunalul militar din Bucureşti.

Săplăcan Constantin,
Bon Mathias,
Spindler Wilhelm,
Puiu Ilie.

S'a afirmat prin acest comunicat că ei au fost lăsaţi cu paraşuta în noaptea de 18 Oct. 1951, în regimea munţilor Făgăraş, de către un avion american care decolase din Grecia. Asupra lor s'ar fi găsit armamenţi, aparate de radio emisie şi recepţie, paraşutele întrebuinţate, hărţi, acte false, bani şi capsule cu otravă.

Un al cincilea membru al acestei grupe, anume **Bârsan Gheorghe** s'a sinucis în momentul când urma să fie prins.

Tot după acest comunicat, misiunea pe care urmau să o îndeplinească în ţară, era lupta de guerilă, acte de sabotaj şi procurarea de informaţiuni.

Anterior acestui comunicat, la 12 Decembrie, guvernul dela Bucureşti adresase o notă de protest guvernului american. Împotriva lansării cu paraşuta a lui Săplăcan Constantin şi Spindler Wilhelm. (Ulterior s'a afirmat că aceşia doi au fost prinşi mai întâi şi aluia două zile a-

restul grupei). Departamentul de Stat, în nota sa de răspuns a calificat drept inventiuni toate aceste afirmaţii. Cum lansarea unui grup atât de numeros în această fază a operaţiilor şi cu minium atât de complete şi complicate ar constitui o greşeală elementară şi grosolană, este de presupus că întreaduvăr, întreaga afacere nu este decât o construcţie destinată să susţină propaganda desfăşurată de comuniştii din toată lumea împotriva celor 100 mil. Dolari prevăzuţi pentru ajutorarea exilaţilor.

Meraviori din R.P.R.: unul din obiectivele politicii de socializare din România este lichidarea meseriaşilor independenţi, care sunt silţi să se încadreze în cooperative de producţie meşteşugăreşcă. La sfârşitul lui 1950 existau 667 astfel de cooperative, care încadrau un număr de 78.200 meseriaşi.

Citim un raz petrecut la Cluj, care ilustrează viaţa reală a acestor cooperative: la Cluj funcţionează o cooperativă, denumită „Construcţia", căreia delegaţii a două instituţii s'au adresat pentru montarea a două sobe de teracotă. În prima clipă, primind cererile celor doi delegaţi, şeful secţiei sobarie a cooperativei o dat următorul răspuns: „suntem extrem de aglomeraţi, tovarăşi! Deşi toţi sobarii din oraş sunt în recipa noastră, totuşi n'avem mână de lucru suficientă pentru a face faţă tuturor cererilor. Veniţi mai târziu, prin Decembrie, Ianuarie" (lucrul se întâmpla prin Noembrie.) La câteşi discuţii, tovarăşul şef de secţie alături că unii din cei doi delegaţi are împuternicirea să plătească bani gheţă (şi nu prin conturi de virament cum sunt obligaţi să facă plăţile toate întreprinderile socialiste) i-a sugerat acestuia o altă soluţie (certă!): „dece nu lucraţi cu un particular? Tu-i execută şi mai repede şi mai bine, decât noi. Plus de asta te costă şi pe jumătate: la noi trece de 5000 lei, pe când un particular îţi ia 3000 şi chiar 2.500 lei". Cum şeful secţiei declarase că toţi sobarii din oraş sunt încadraţi în cooperativă, problema de a găsi un sobar particular a fost desleţată în de secţie. „Dacă veniţi dimineaţa la ora 7, când sunt toţi lucrătorii aici, atunci vă mulţumiţi cu unul dintre ei şi se face treaba! Ştiţi, trebuie să mai trăiască şi ei un pic, nu?"

Unul dintre delegaţi înţelegând situaţia a venit să-şi montere soba. Celălalt însă şi-a ţinut din non pe şeful sobarilor. „Domnearţă mai mergi să lucreşi cu cooperativa?" Şi după

prin cont de virament? Atunci vino mai târziu, peste vreo lună! Nu vezi că n'avem oameni?"

Ziarul din care spicuim exemplul de mai sus pretinde că nu este singurul caz când meseriaşii încadraţi în cooperative au lucrări în particular, la preţuri mai mici decât cele ale cooperativelor.

Titlul de stahanovist: *după modelul sovietic regimul dela Bucureşti a introdus titlurile de stahanovist şi inaintor frantaş în producţie. Prin avantagiile materiale care le înzestrează şi experienţă şi poziţie privilegiată, guvernul speră ca ele vor constitui un stimulent puternic pentru mărirea producţiei. Intro singură ramură de producţie, secţiunea metalurgie şi chimie, s'au acordat 257 titluri de stahanovist şi 7.500 titluri de muncitori frantaşi în producţie. Cifrele ar părea impresionante, dacă Secţiunea n'ar recunoaşte că în numeroase cazuri titlul a fost acordat pentru merite ca: „are perspectivă", „este bun tovarăş", „este la înţelegere cu sarcina", „are vechime în câmpul muncii" şi alte merite asemănătoare, care n'au nimic deofaze cu producţia. Dacă se ţine seama că în majoritatea cazurilor nu exţie depăşiri de norme sunt rezultatul unor condiţii speciale care se creează pentru oamenii membri de partid (cu de ex. instalarea unor maşini mai bune) numai cu scopul de a demonstra că normele pot fi depăşite şi deci că este local ca chiar şi fie asigurate, toţi aceştia nu au materialelor. La Mănecin-Ungureni (pe valea Teleajenului, la nord de Vălenii-de-Munte) cca 3000 vagoane de lemne de foc tăiate încă din toamna 1949, nu pot fi transportate, deoarece linia feraţă forestieră n'a putut fi prelungită pe o distanţă de 3 km. În pădurile din jurul Făţăcenilor, au fost tăiate în cursul anului trecut cca. 5000 vag. lemne de foc. Ele nu pot fi transportate, deoarece liniile forestiere, proiectate pentru a fi gata la 1 Iunie, a. c., nu au fost încă construite.*

În acest timp, la depozitele din Bucureşti, oamenii încep să facă coadă dela 4 dimineaţa pentru a căpăta bonuri de ordine. Cum însă se eliberează întotdeauna mai multe bonuri decât cantitatea de lemne, mulţi sunt obligaţi să vină mai multe zile în şir, până când primesc o parte din cantitatea de lemne la care au dreptul conform cartelelor.

„Alungarea chiaburilor din gospodăriile colective": hotărârea Comitetului Central al PMR din 18 Septembrie a. c. a dat semnalul pentru o acţiune de epuraţie în gospodăriile colective: peste tot unde treburile nu merg bine, şi acest lucru se întâmplă în majoritatea gospodăriilor colective, cei câţiva comunişti care se găsesc în fiecare gospodărie, găsesc ca ţapi ispăşitori, pe câte unul sau doi dintre colectiviţi, pe care îi botează „chiaburi" şi cărora le pun în sarcină fel de fel de isprăvi prin care „se sabotează" funcţionarea gospodăriei. Unele învinuiri sună deadreptul caraghioase: în comuna „Insurăţei" din raionul Brăila, „chiabul strecurat în colectiv" a fost trimis la SMT-Viziru după combustibil de tractor şi s'a întoarcat fără combustibil, deoarece n'a găsit pe nimeni la Staţiune. Un altul, la aceaş gospodărie a fost învinuit că cumpăra pepeni dela ţăranii din sat şi îi vindea în gara Cioara-Doiceşti, ceeace, evident, constituie speculă. Dar alături de aceste învinuiri, se adue şi altele: cei doi chiaburi au răsturnat un butoi cu vin de 300 litri. Pentru astfel de vini, cei doi au fost „alungaţi" din colectiv. Reporterul Scânteii afirmă ca după aceasta curăţire, membrii gospodăriei au început să vie la lucru în număr mai mare (propoziţiune care dă cheea dificultăţilor pe care le avea de întâmpinat gospodăria: faptul că oamenii nu se prezintă la muncă: Intr'o gospodarie de 114 familii, nu veneau la lucru decât cca. 60 oameni în medie). Excluderea unora dintre membri are ca scop terorizarea celorlalţi. Nu cu prea mult rezultat, dacă se ţine seama că dublarea numărului celor care au început să vină la lucru a doua zi după excluderea chiaburilor, înseamnă că încă nici jumătate din numărul membrilor nu vin sa lucreze în gospodărie. (La un număr de 114 familii, se pot socoti în medie 3 membrie de familie capabili de muncă.)

Gospodăriile de stat: *alături de staţiunile de maşini şi tractoare şi de gospodăriile colective, gospodăriile agricole de stat constituie ceeace în jargon reperist se chiamă „sectorul socialist al agriculturii". Şi în această ramură, transplantarea sistemului sovietic întâmpină greutăţi, de funcţionare. Încă din Decembrie trecut au început să apară „critici" care arătau că majoritatea gospod. de stat lucrează în deficit. Cu prilejul discuţiei la buget din Aprilie, ministrul finanţelor, Vasile Luca, a afirmat deasemenea că multe lucrează deficitar, că nu-şi îndeplinesc obligaţiile de livrare şi că produc pentru consum propriu, ca mănăstirile. După acest semnal, criticile s'au înmulţit, fără însă ca cel puţin până acum, situaţia să se fi îmbunătăţit. Preţul de cost al unui kilogram de grâu, în gospodăriile de stat cele mai bine organizate, variază în jurul cifrei de 11 lei în cursul anului 1950 şi în jurul lui 9 lei în cursul an de recoltă foarte bună ca cea din anul aceasta. În timp ce preţul la care statul colectează grâul a fost fixat la 5.70 lei per kilogram.*

În sistemul comunist, gospodăriile de stat au o dublă funcţiune: una educativ-politică şi una economică. Înzestrându-le cu dintâi se releva în organizare, gospodăriile de stat, ca şi staţiunile de maşini, fiind conduse ulţari de director, de un director adjunct politic. Funcţiunea economică, în special în această fază, este în şesuţă de obiectivele de producţie ce li s'au fixat. Dacă în trecut, marea proprietate funcţiona cu mai mare parte a surplusului de cereale vânzabil, astăzi gospodăriile de stat au ca sarcină să îmbunătăţească pe căi posibile cultura cerealelor, ca acesta a plantelor industriale, cultivarea legumelor şi creşterea animalelor, pentru a asigura astfel aprovizionarea oraşelor. În toate cele trei comunicate privind realizarea trimestrială a planului, se arată că gospodăriile de stat nu şi-au îndeplinit sarcinile. Unele cauze sunt urmarea trecerii la culturi diversificate, fără ca să se fi îndeplinit condiţiunile necesare. Culturi ca orezul, legumele, bumbacul cer un număr mare de braţe de muncă pe care gospodăriile de stat nu şi le pot asigura din cauza dificultăţilor de cazare, aprovizionare şi salarizare a muncitorilor agricoli. În cursul lunii Mai, gospodăriile de stat care cuprind cca. 650.000 ha. aveau nevoie de 180.000 braţe de muncă. Cealaltă alternativă, mecanizarea întreţinerii culturilor, este departe de a fi resolvată. O mare parte a recoltelor a fost compromisă prin lipsa braţelor de muncă pentru lucrările de întreţinere şi recoltare.

Alături de aceste cauze oarecum neînlăturabile, la nerentabilitatea gospodăriilor de stat contribuie şi proasta administraţie. La foarte multe gospodării, atât anul trecut cât şi anul acesta, arăturile de toamnă s'au făcut cu întârziere sau nu s'au făcut deloc, ceeace a avut ca urmare că producţia medie la hectar în aceste gospodării a fost cu mult sub media pe ţară. Tractoarele şi celelalte maşini agricole sunt în mare măsură defecte din cauza lipsei de îngrijire. Deseori tractoarele nu pot lucra din lipsă de combustibil. Numeroşi tractoriştii fac lucrări de proastă calitate, urmărind numai depăşirea cantitativă a normelor. La 14 Noembrie, gospodăriile de stat nu realizaseră decât o foarte mică parte din planul de arături de toamnă.

Ciudăţenii socialiste: *între funcţionarii capitalişti şi cei socialişti există o deosebire importantă: şi unii şi alţii au obligaţiunea de serviciu, dar funcţionarii socialişti se obligă în mod solemn, ori de câte ori au prilejul, ca să şi le îndeplinească. Tehnicienii din secţiile agricole ale sfaturilor populare au ca obligaţie de îndrumare şi să supraveghe gospodăriile colective. Şeful secţiei agricole al regiunii Braşov a introdus o inovaţie sovietică, ce a găsit aprobarea Scânteii: a* i n c h e i a t *u n* c o n t r a c t *cu o gospodărie colectivă, prin care se obliga: „Voi întocmi planul de cultură al gospodăriei colective . . . " „Mă voi strădui din răsputeri ca atât prin îndrumări teoretice, cât şi prin îndrumări practice pe teren, să ridic calificarea profesională a cadrelor de conducere ale gospodăriei colective."*

Colectiviştii nu s'au lăsat mai pre jos şi s'au o b l i g a t: *„Vom cere sprijinul tovarăşului inginer agronom, ori de câte ori va fi nevoie." „Consiliul de conducere îşi va însuşi îndrumările agro-zootehnice ce îi vor fi date şi le va aplica întocmai."*

Alte „angajamente": *„în cinstea zilei de 3 Decembrie" când se împlineşte un an de când au fost aleşe sfaturile populare, unele sfaturi populare şi-au luat* a n g a j a m e n t e *de genul următor:* r e a l i z a r e a *planului privind aprovizionarea cu lemne de foc, cuprinderea numărului* p l a n i f i c a t *de neţitori de carte în cursurile de alfabetizare; antrenarea în lupta pentru* i n d e p l i n i r e a *angajamentelor luate a comitetelor executive raionale şi comunale; antrenarea comisiunilor permanente în lupta pentru* i n d e p l i n i r e a *angajamentelor luate în cinstea zilei de 3 Decembrie; pregătirea temeinică a sesiunii sfaturilor populare (Sublinierile ne aparţin).*

Activitatea unei secţiuni de artă şi cultură: *secţiunea de artă şi cultură din oraşul Iaşi a organizat manifestări menite să popularizeze lupta pentru pace şi să mobilizeze pentru îndeplinirea planului cincinal; a mobilizat forţele artistice pentru sprijinirea campaniilor de strângere a recoltei la timp şi de efectuare a arăturilor de toamnă; a intensificat munca de educare politică şi ideologică a artiştilor.*

Funcţionari deferiţi parchetului: *am menţionat în numărul trecut al Vestitorului condamnarea unor funcţionari care loau luă pentru atribuirea de locuinţe. Un număr de 13 funcţionari ai centrelor de distribuire a cartelelor şi zarzavaturilor au fost acum trimişi în judecată pentru că şi-au însuşit o parte din cantităţile destinate aprovizionării populaţiei.*

SFATURILE POPULARE

Se împlinesc în Ianuarie 3 ani de când se aplică legea prin care s'au înfiinţat sfaturile populare. Până la 3 Decembrie 1950 legea a avut însă numai o aplicaţie parţială, unităţile administrative locale fiind conduse de comitete provizorii. Celor două date, corespund două faze în acţiunea de sovietizare. Teoreticienii regimului afirmă că spre deosebire de ceeace s'a întâmplat în Rusia, unde aparatul de stat a fost înlocuit dintr'odată, în România, ca şi în toate celelalte ţări de democraţie populară, vechiul aparat administrativ a fost sfărâmat treptat. Lipsa unui clan revoluţionar, lipsa unor aşţiraţii revoluţionare, ca în Rusia, a fost compensată de prezenţa armatei locuite şi a funcţionarilor comunişti ruşi, care au condus transformarea de regim. Prezenţa armatei sovietice a acordat regimului timpul necesar pentru introducerea schimbărilor structurale, iar lipsa unor aşţiraţii revoluţionare făcea treburincios acest timp, în care rezistenţele pasive să fie înfrânte, iar formelor create după modelele sovietice să li se injecteze un minimum de viaţă, astfel încât ele să poată funcţiona.

Până în Ianuarie 1949 a fost o epocă de recruţare forţată a funcţionarilor în partid, de înlăturarea a celor care aveau o altă orientare politică şi de numire în posturile de conducere a oamenilor care dovediseră zel.

În Ianuarie 1949, primăriile şi prefecturile au fost desţiinţate şi înlocuite cu sfaturile populare. Era în primul rând o schimbare de terminologie, care trebuia să marcheze şi în exterior ruptura faţă de regimul anterior şi în acelaş timp să marcheze şi schimbările structurale introduse. În această privinţă este interesant de semnalat inerţia populaţiei, care nu resimţeşte subtilitatea schimbărilor şi nu acceptă în limbaj ruptura faţă de trecutul regim. Însuşi portarul dela reşedinţa unui stat popular regional în Telecomun la Rosiori-de-Vede, interpelat de noi în Ianuarie 1951 despre ce trebuinţa încă în cura 1951 denumirea anterioară, de prefectură regională, pentru a indica sfatul popular al regiunii.

Structural, legea din 1949 a introdus inovaţia de a supune supravegherii şi controlului organelor administrative locale, toate activităţile exterioare ale ministerelor. Conform legii, sfaturile populare conduc întreaga activitate economică şi culturală de pe teritoriul unităţii lor administrative. Ceeace se deosebeşte în primul rând de organele locale ale altor regimuri este întinderea atribuţiunilor lor. Misiunea lor nu este să rezolţe problemele cu caracter local, pe care le pune viaţa unor comunităţi locale, ci să realizeze politica de stat. Iar statul pătrunde în toate domeniile, ceeace duce, şi la hipertrofierea atribuţiunilor sfaturilor populare. În schimb însă, şi o această constituie o a doua deosebire faţă de orice alte organe administrative locale, ele sunt complet lipsite de orice fel de autonomie, de orice fel de voinţă proprie. Activitatea lor trebuie să se desfăşoare în cadrul planului de stat şi conform directivelor şi instrucţiunilor ministerelor. Fiecare procesverbal de şedinţă trebuie înaintat în termen de trei zile în copie organului superior (în ordine: raion, regiune, minister), care poate anula sau modifica hotărârile statului popular inferior. Ceeace face însă ca acest centralism să fie şi mai complet, este faptul că el nu se limitează la aceste controale cu un caracter oarecum birocratic. Se organizează periodic şedinţe de analiză a activităţii sfaturilor populare: ale comunelor la raion, ale raioanelor la regiune, unde se face o „critică" o felului cum ele şi-au îndeplinit îndărătnicie. Şi iscoru, sfaturile populare sunt pentru ele datorii să „sprijine" activitatea sfaturilor populare inferioare, adică să controleze şi să încadreze la teren această activitate, prin deplasări periodice. Pe lângă sfaturile populare regionale este constituit câte un corp de „instructori regionali", care nu au altă atribuţie decât să supraveghere şi să instruiască sfaturile populare raionale, iar la comune, pentru diferitele „campanii" se numesc delegaţi ai sfaturilor populare raionale.

Dar în afara acestui control, care se desfăşoară în cadrul aparatului administrativ, mai există încă unul, al partidului. Birourile de partid, ale celulelor în comunele rurale, ale comitetelor orăşeneşti, raionale şi regionale faţă de celelalte unităţi administrative, sunt datoare „să sprijine" sfaturile populare, adică să le controleze, să le educe politicţe şi să le mărşuri, ori de câte ori constată abateri dela linia partidului, sau o activitate insuficientă. Modul în care partidul poate interveni nu este definit legal, dar el se realizează prin zele mai diferite canale. Membrii comitetelor executive sunt încadraţi în comitetele de partid sau în celule şi sunt datori să-şi expună activitatea în şedinţe, primind criticile care li se aduc şi cumpănindu-se hotărârilor care se iau în aceste şedinţe. Activitatea fiecărui serviciu al sfaturilor populare este supusă cenzurii celulei care încadrează pe funcţionarii respectivi. Iar organizaţia sindicală a funcţionarilor este la rândul ei supusă controlului secţiei „organizaţiunea de masă şi sindicale" a comitetelor locale de partid.

"În teoria politico-administrativă a comunismului, sfaturile populare sunt instrumente ale dictaturii proletariatului. Funcţionând în forma comitetelor provizorii, ele nu îşi îndeplineau decât parţial acoastă funcţiune. Ele rămâneau o formă de guvernare prin funcţionari. Jargonul comunist vorbeşte de o „acţiune politică a maselor", de o „participare a maselor la conducerea treburilor obşteşti", de „contactul cu masele" şi de „controlul maselor", de „nişte de fire care leagă organele locale de masă". Evident că nu este vorba de libertatea politică pe care o cunoaşte apusul. Toată această preocupare vădeşte existenţa unei probleme, rezolvată în celelalte regimuri prin concurenţa electorală pe care şi-o fac diverşi candidaţi şi pe care comunismul încearcă să o rezolţe în felul său. Exprimarea nevoilor populaţiei şi satisfacerea lor sunt asigurate în democraţie prin sancţiunea electorală a căderii în alegeri. Fără îndoială în regimul comunist se vorbeşte de o „concepţie socială pură" a aparatului de stat şi de partid. Dar tendinţa celor ieşiţi din aparent bine şi frumos alcătuite, dar care fe de o parte nu pot uneşte de nevoile vieţii existente (aşa zisul birocratism), şi care pe de altă parte nu primesc decât o executare formală. În această limită restrânsă, nemulţumirile populaţiei sunt îngăduite să se exprime. Planurile pot fi criticate pentru că sunt pregătite birocratic, iar activitatea autorităţilor ţinută se abate dela linia partidului.

În sfaturile populare alese la 3 Decembrie 1950, comitetele provizorii au fost înlocuite prin comitetele executive ale sfaturilor populare. În marea majoritate a cazurilor, membrii fostelor comitete provizorii au devenit membrii comitetelor executive. Acestea au un preşedinte, un vice-preşedinte, un secretar şi un număr de membri care sunt şefi ai unelia sau mai multor secţiuni ale sfaturilor populare. Ceeace constituie încă o deosebire: şefii secţiilor nu sunt funcţionari de carieră, ci funcţionari politici. În teorie, comitetul executiv este alcătuit de adunarea deputaţilor sfatului popular, dar în practică nu sunt aleşi decât cei desemnaţi de partid.

Şi acum ajungem la instituţiile, care au funcţiunea de a face legătura cu masele; deputaţii, adunarea deputaţilor sfatului popular şi comisiunile permanente.

Deputatul are obligaţiunea de a lua contact cu alegătorii circumscripţiei în care a fost ales, să se intereseze de nevoile alegătorilor (care după materialul publicat în presă sunt foarte modeste: repararea unei străzi, introducere de lumină electrică, etc); acest pe care apoi îl le înfăţişeze sub formă de sugestii comitetului executiv. Deasemeni, pentru „antrenarea" sau „mobilizarea" populaţiei, el trebuie să îndeplinească şi o funcţie de propagandist.

Adunarea deputaţilor se întruneşte periodic, în sesiuni cu o durată de 2—3 zile, pentru a asculta raporţele de activitate ale comitetelor executive. Ea are menirea să critice aceste raporţe şi să facă sugestii pentru completarea planului de activitate.

Comisiunile permanente sunt alcătuite din câte trei deputaţi şi un număr variabil de cetăţeni activi politicţe câte una pentru fiecare secţie. Rolul acestor comisiuni este să urmărească, să critice, şi să compromească activitatea secţiilor respective. Ele mai sunt datoare să ţină contact cu populaţia prin vizite şi îndrumarea cetăţenilor.

VOCABULAR POLITIC

Sunt ani de când Profesorul Nae Ionescu a scris în „Cuvântul" un articol în care susţinea teza unei lunecări a comunismului spre dreapta. A fost poate printre primele dăţi când se făcea o afirmaţie de felul acesta şi desigur a fost prima dată când se făcea în România. Ceeace pe atunci a putut părea o inadvertenţă, un paradox sau un utopism, astăzi este o evidenţă. Comunismul a devenit un partid sau o ideie de dreapta, mai mult chiar, de extrema dreaptă. Dacă comunismul în ţările unde se găseşte încă în faza revoluţionară ca partid politic de opoziţie, exhibă totuşi o carte de legitimaţie de stânga, adică ultra-socialistă, această circumstanţă trebuie considerată ca un stadiu pur practic şi tranzitoriu. Odată instalat comod şi sigur la „putere", începe ineluctabila auto-transformare spre dreapta. „Cremlinismul", adică comunismul arhetip, oficial şi obligator, a devenit de mult o ideie de autentică dreapta. Nu ne-am propus să stabilim aici o morfologie a acestui fenomen politic, ci doar să facem nişte simple constatări. Ca atare vom sublinia că aspectul acesta de dreapta, pe care l-a dobândit „revoluţia mondială" nu constituie o iluzie optică, ci este o realitate politico-socială ce se înregistrează cu toată claritatea.

Partidul comunist rus — Cremlinismul — este o suprastructură cu un monopol exclusiv asupra Statului şi în această privinţă trebuie considerat ca succesorul legitim al statului ţarist pe care l-a înlocuit. Ceeace caracterizează comunismul de azi, este — aşa cum o recunoaşte un Berdiaev, de pildă — naţionalismul, slavofilia şi imperialismul. Chiar vechile simboluri ţariste, suprimate la izbucnirea revoluţiei au început a-şi face reapariţia.

Un fenomen identic — deşi în sens contrar — s'a petrecut cu fascismul. Fascismul a apărut ca un partid burghez, naţionalist, imperialist şi monarhic. Deşi avea un aspect revoluţionar, deşi s'a intitulat „anti-partid", de fapt nu a fost decât continuitatea vechii situaţii politico-sociale. Controlul statal era cu totul limitat, iniţiativa privată aproape nealterată, iar corporaţiile încercau o disciplină a factorului muncă în cadrul capitalismului privat. Toate aceste aspecte făceau din fascism o ideie de dreapta. Această situaţie, cu variaţii de detaliu, a durat până la constituirea republicei dela Salo. Atunci Mussolini a procedat la reorganizarea fascismului, la introducerea unor reforme politico-sociale atât de radicale, încât cele mai îndrăsneţe utopii comuniste nu le pot depăşi. Expropierea marei industrii şi coparticiparea lucrătorilor la beneficii, adică tocmai la acea faimoasă plus valută, nu este altceva decât aplicarea celui mai ortodox marxism. Pe planul politic, Mussolini reînvia principiile republicane ale lui Mazzini şi desfiinţa monarhia. Fascismul trece aşa dar la propriul său antipod şi devine o ideie de extrema stângă.

In felul acesta vedem cum conceptele de dreapta şi stânga se golesc de conţinutul lor iniţial şi exprimă nişte realităţi politice cu totul altele, decât acelea pe care le denumesc. Este deci un paradox atunci când se taxează fascismul ca ceva de dreapta şi comunismul ca ceva de stânga.

Dar nu numai atât. Conceptele antagonice de democraţie şi totalitarism au avut de suferit transformări identice. Rusia, care este statul totalitar prin excelenţă, acuză regimurile democratice că sunt fasciste şi totalitare, arogându-şi monopolul exclusiv al democraţiei pe care o denumeşte populară, ceeace în treacăt fie spus, constituie o crasă tautologie. Democraţia Statelor Unite ale Americii este de facto un adevărat totalitarism, dat fiind controlul dictatorial, pe care îl exercită puterea executivă în persoana preşedintelui şi al cărui veto poate uneori paraliza pur şi simplu factorul legislativ. Desigur că aparent există o viaţă democratică americană, însă ceeace caracterizează un regim politic, sunt resorturile efective care îl structurează ca fenomen politico-social şi nu anumite forme exterioare.

Realitatea este că conceptele politice fundamentale care circulă azi, reprezintă niste idei fără conţinut, nişte nominalisme. Totalitarism sau democraţie, dreapta sau stânga, şi-au pierdut orice actualitate. Circulaţia lor este datorită unei anumite inerţii de vocabular, pe deoparte, iar pe de alta, lipsei de noţiuni, care să încadreze starea istorică a timpului nostru, a „lumei care se naşte". Vechile concepte sunt în total desacord cu această lume şi mai mult decât atât, exprimă negaţia acesteia.

Deaceea credem că prima datorie a gândirii politice contemporane, este să procedeze la o amplă şi radicală reformă a vocabularului politic. Până atunci însă ne permitem să recomandăm acelora care, cu bună sau cu rea credintă continuă depe o tribună „democratică" să mai facă procesul de intenţii al „fasciştilor", „totalitariştilor" şi în general „dreptei", să-şi sisteze zelul şi să aştepte până după confecţionarea nouei lexicologii politice, pentru a nu se întâlni cu surpriza unei auto-acuzări fără voie.

10 Decembrie

Ziua a zecea din luna a zecea (după calendarul roman) spune prea puţin unora spre a-şi mai da osteneala s'o evoace. Acelora însă care au dat un alt ritm vieţii şi care în ciuda tuturor vicisitudinilor prihegiei continuă să trăiască în acest ritm, 10 Decembrie le evocă un început. Pentru ei înseamnă un început, pe care îl comemorează cu aceeaşi trăire, cu care un ins sau o colectivitate îşi comemorează un eveniment important din viaţă.

Dacă pentru unii acest 10 Decembrie n'a însemnat nimic, sau dacă pentru alţii a însemnat începutul unei răsmeriţe româneşti, pentru noi şi cei din generaţia noastră, înseamnă o răscruce a vremii, din care se desfrinde un nou făgaş al vrerii româneşti, al devenirii noastre pe plan istoric şi mai ales al plinirii noastre în sţirit. Smulşi oarecum, prin forţa unor împrejurări care ne-au depăşit şi aruncaţi într'o lume, în care grijile de tot felul ne împing ameninţător spre o desagregare sufletească este cu atât mai necesar să amintim zilele sau evenimentele trecute. Ele au constituit însă izvor nesecat al unui mare neastâmpăr sufletesc şi spiritual.

Început la Cluj, apoi la Iaşi şi Cernăuţi, deci mai întâi în provinciile desrobite, acest mare neastâmpăr, acest început de reacţie românească, învăluie fără întârziere şi cel mai puternic centru studenţesc, Bucureştii, unde la 10 Decembrie, s'a formulat cunoscutul memoriu al dezideratelor studenţimii române. Acest act restabilea unitatea spirituală a neamului, într'un moment în care, fie din incapacitate, fie din nepăsare, „fericiţii datorilor împlinite" renunţau sau evitau să se solidarizeze şi să se contopească în marea comunitate naţională.

In perspectiva celor aproape 30 de ani care s'au scurs, „izbucnirea vulcanică" dela 1922 se profilează mereu mai clară şi mai precisă. Nebuloasă pe atunci, ea-i precizat mereu conturul spre a deveni cu timpul un adevărat crez de generaţie. Intr'adevăr, 10 Decembrie 1922 în România, pune o piatră de hotar, în străjuirea căreia s'a angajat o studenţime întreagă. Concretizând ceeace cu doi ani mai înainte, cu ocazia primului congres studenţesc (la Cluj) al României întregite, se enunţase lapidar, încheia un prim bilanţ al luptelor studenţeşti, care, singure în toate Europa, respingeau cu toată vigoarea tinereţii, formula omului subiect universal, umanitarist, dar şi ateu, strigând sus şi tare: Dumnezeu, Naţiune, Patrie.

Ocolind formulele stereotipe, zăngăvela unor principii pe care puţini le pricepeau şi evitând ditirambicele discursuri paşoptiste, exponenţii acelui început de renaştere naţională luau o poziţie mai mult decât eroică împotriva unui lanţ întreg de anomalii şi inconsecvenţe, nu numai de ordin politic, ci şi social, economic, şi spiritual. Pe deplin conştienţi de greaua lor sarcină, pe cât de convinşi, pe atâta de hotărîţi, chiar în faţa unor eventuale „tragice necesităţi", promotorii acestui 10 Decembrie, s'au ridicat împotriva a tot ceeace putea fi pericol de moarte, fizică sau sprirituală, pentru Neamul în numele căruia şi pentru care s'au ridicat. Nu numai împotriva unor formule inadaptabile ecuaţiei româneşti. Nu numai împotriva unei false orânduiri sociale şi împotriva unui sistem de exploatare economică. Nu numai împotriva unor „caste", ci împotriva tuturor. Nu numai împotriva unor moravuri, ci împotriva unei întregi stări de spirit. Si aceasta o dovedeşte continuitatea în timp şi spaţiu a acestei atitudini robuste.

Acea prelinsă răsmeriţă a studenţimei de eri, intrată în patrimoniul întregii intelectualităţi româneşti autentice, reprezintă în primul rând, eliberarea spre alte înălţimi, din strânsoarea de cătuşe a unor prejudecăţi minore. Inseamnă isbucnirea spre lumina cea adevarată, a celor ce nu mai puteau confunda lumina reflectată (a vestului spre noi), cu însuşi izvorul de lumină (noi înşine). Inseamnă desprinderea de tot ceeace o lume înrăită şi abjectă prezenta drept bun, drept şi frumos.

Pe cât de multiple şi de complexe vor fi cauzele care au determinat isbucnirea dela 10 Decembrie 1922, pe atât de interesante şi preţioase pentru istoric vor fi concretizările de mai târziu, care au determinat acea „adâncă potrivire" între concept şi realizare, între ceeace un neam întreg a năzuit şi ceeace vrea încă să desăvârşească.

Nu am avut şi nici nu avem nimic cu nimeni. Dar dacă unora le-a fost şi le este permis să fie atei, deschizătorii lui 10 Decembrie au voit un Dumnezeu. Dece primii au fost lăsaţi în pace, iar ceilalţi au fost loviţi şi prigoniţi?

Dacă au fost unii sinceri adepţi ai unui umanitarism universalist, dece să nu fie alţii care cel puţin tot atât de sincer preconizau o omenie naţională? Dacă internaţionaliştii de toate nuanţele se puteau plimba din catedră în catedră şi din tribună în tribună, dece să nu se poată mişca la fel şi aceia care în replică ar fi putut opune naţionalismul ca doctrină şi ordi-

(continuare în pag. 11)

Dialectica libertăţii

Cuvântul „libertate" este de o atât de veche şi intensă circulaţie, încât fiecare îl acceptăm şi folosim frenetic, fără a-i cerceta şi contura sfera noţională. Orice noţiune are o sferă precisă, dincolo de marginile căreia apar sensuri derivate, uneori chiar deviate. La această frenezie de abuz a contribuit în mare măsură şi „vraja" cuvântului.

Este, disigur, o năzuinţă legitimă a intengenţei — animale ori omeneşti — descătuşarea de servituţi, de constrângeri.

Entomologia abundă în exemple care vădesc străduinţa animalelor de a evada din captivitate pentru a-şi cuceri libertatea. Pentru noi, care nu putem privi fenomenul decât din afară, apare numai un sens obiectiv, extern al acestei libertăţi. In orice caz, un sens cosmic, tocmai pentru că e obiectiv.

Din aceeaşi năzuinţă şi din lupta dusă întru realizarea ei, s'a născut la oameni, ideea de libertate. Omul s'a vrut descătuşat de sclavia trupului şi a descoperit pe Dumnezeu. Când s'a vrut eliberat de robia tiranilor, a realizat Dragostea şi Omenia. Când a vrut să se emancipeze de sub tutela lui Dumnezeu, a inventat dialectica atee a comunismului şi şi-a creat stăpân din materia până atunci supusă docilă a spiritului.

Inlăturarea unei restricţii a făcut să apară altele, pentru că viaţa nu poate ieşi din orbita ei şi să rătăcească haotic în univers. Aceasta ar însemna anarhie. In vremuri de răsmiriştl, de răsceale, sau chiar de revoluţii neîncadrate într'o puternică spiritualitate, libertatea a fost echivalentă cu lipsa de disciplină şi atunci am protestat, pentru că lipsa de disciplină înseamnă atingerea libertăţii de care ne bucuram.

Fiecare simţim în sufletul nostru deopotrivă nevoia de libertate şi nevoia de disciplină.

Pentru puţinătatea celor mulţi însă, libertate şi disciplină sunt noţiuni antagoniste. Fiecare ar vrea să realizeze libertatea, prin înfrângerea oricărei constrângeri şi nimeni prin respectarea legilor fatale ale cosmosului, cărora „cap de geniu ori de vită", deopotrivă suntem supuşi. De cele mai multe ori libertatea unora a însemnat sclavia altora.

In aceste condiţiuni se impune neapărat o revizuire a conceptului nostru.

In viaţa insului, legată de atâtea condiţiuni exterioare lui, libertatea nu poate fi o stare absolută. Intr'o lume edenică poate că da. Astfel, libertăţile omeneşti se dedublează odată cu felul constrângerilor. Constrângerile exterioare nasc un sens extern (obiectiv) al libertăţii, pe când constrângerile interioare dau sensul subiectiv al aceleiaşi noţiuni.

Orice restricţie interioară, liber acceptată, care îşi are corespondentul într'o constrângere interioară, nu aduce nicio ştirbire simţului de libertate. Orice constrângere exterioară, fără corespondent interior, este o atingere a libertăţii. Orice restricţie interioară fără corespondent intern, dă naştere sentimentului de anarhie, de imoralitate, de desmăţ.

Trăirea în social, în moral şi în religie impune omului restricţiuni interioare. Ele nu sunt totdeauna, unanim liber-acceptate. Nu sunt toate şi nu sunt de toţi. Ca atare libertatea sau lipsa de libertate sunt realizate în raport cu această acceptare a restricţiunilor interioare. De ele omul nu se poate descătuşa, tocmai din pricină că e om. Animalele, care prin trăirea lor, realizează numai obiectivul, nu sunt supuse acestor restricţiuni. Omul, datorită liberului său arbitru, eşind din obiectiv, pentru a nu cădea în discrepanţa între obiectiv (care reprezintă legile cosmice) şi între subiectiv (care reprezintă legile propriului său liber-arbitru) trebuie să accepte aceste constrângeri interioare.

Rezultă că gradul de libertate nu este şi nu poate fi determinat numai de conceptul social. (De altfel aceasta a fost greşala permanentă a oamenilor politici.) Libertatea este condiţionată de starea morală şi religioasă a insului şi a comunităţii. Libertatea deci nu poate fi un ţel pe care am reuşi să-l ajungem la capătul unui drum, ci o finalitate către care năzuim, de care ne apropiem asimptotic, fără însă a o putea atinge.

Privită în felul acesta, libertatea nu mai trebuie înţeleasă ca o simplă enumerare de libertăţi, uneori contradictorii şi de cele mai multe ori impietând unele asupra altora. Privită ca o finalitate, se impune să determinăm condiţiunile prin care ne putem apropia mai mult de ea. Aceste condiţiuni de apropiere determină un drum. Un drum înseamnă o disciplină. Libertate şi disciplină sunt noţiuni congruente în raport cu viaţa. A ne închipui libertatea fără disciplină este o absurditate. Toate legile privitoare la libertate o vădesc. Ele nu fac decât să disciplineze cadrul libertăţii.

Disciplina este însă funcţie de gradul de înţelegere al fiecăruia şi de încadrarea lui în comunitate. Dela disciplina pur formală — disciplina exterioară — până la disciplina interioară — aproape mistică — există o gamă întreagă de nuanţe. In raport cu ele realizăm apropierea de libertate, de sensul adevărat al ei.

Paradoxul — aparent numai, ca orice paradox — că anumite grade de libertate exterioară duc la simţământul pierderii sensului intim al libertătii, provine din punerea greşită a problemei. Acest caz nu este altceva decât cel creat de poziţia enunţată mai înainte, când unei restricţii intericare nu-i corespundea nicio constrângere disciplinară interioară. Insul se simte indus să-şi impuie o nouă restricţie, aceea a singularizării. Aceasta însă nu înseamnează că „libertatea" e în culpă, ci „libertinajul" pe care l-am ridicat la rang de libertate prin acceptarea lipsei de disciplină.

O plenitudine spirituală a omului, adică o desăvârşită moralitate şi o mare înălţime spirituală a trăirii lui, îi dau un nou sens al libertăţii. Altfel vom continua să creem o serie întreagă de libertăţi supuse unei alte serii de constrângeri, adică îngrădiri de libertate. O spiritualitate care să se menţină pe treapta divină a umanităţii şi o moralitate care să nu ne pună în conflict cu legile cosmosului, cărora suntem supuşi. A crede că putem evada de sub aceste legi este a ne sărăci spiritul, a-l materializa şi prin asta a reduce pe om la un simplu robot.

A fi liber înseamnă a fi împăcat cu tine însuţi şi cu tot ceeace ne înconjoară în lumea în care suntem sortiţi să trăim. Aceasta înseamnă disciplina morală şi spirituală. Această disciplină ne indică drumul de apropiere de libertate. Ea mai înseamnă o mare rezistivitate individuală în faţa ispitei. Ori ispita nu vine din afară, ispita vine dinăuntru, din noi.

Cu cât un om este situat pe o poziţie mai înaltă morală şi spirituală, cu atât el este mai liber.

Inălţimile acestor poziţii îl fac să accepte fără contrângere disciplina. Lipsa de conştiinţă a constrângerilor este libertatea. Conştiinţa lipsei de constrângere este în schim drumul spre imoralitate şi decădere.

Libertatea nu poate fi realizată prin legi, ca ne este acordată prin apropierea de plenitudinea spirituală a omului, adică de atitudinea lui în faţa vieţii.

Lată deci condiţiile pentru realizarea libertăţii: înălţime morală şi spirituală.

10 Decembrie (urmare din pag. 10)

duire socială? Căci cei puţin în ceeace ne priveşte, cu tot naţionalismul nostru „feroce şi abracadabrant" n'am dovedit niciodată a fi mai puţin democraţi, decât toţi corifeii democraţiei româneşti.

Dar dacă s'a vorbit atâta despre drepturile omului, dece să nu se vorbească şi despre obligaţiile lui? Şi dece numai despre cele ale individului şi nu şi despre cele ale familiei sau colectivităţii lui? Dacă s'a spus atâta despre binefacerile democraţiei, dece să nu se vorbească şi despre nepotrivirile, sau mai ales despre abuzurile ei? Cu atât mai mult, cu cât era vorba despre pretinsa democraţie din România. Cine-şi imaginează ce rezonanţă ar fi avut acel 10 Decembrie din 1922, dacă am fi avut o democraţie cel puţin de tip francez, dacă nu de tip englez? Dacă în Franţa sau în Anglia există un spirit civic, cine ar fi avut de protestat împotriva unor măsuri chemate să cultive tocmai acest spirit civic, dacă nu tot ei corifei de ieri?

Dacă a existat o corupţie fără seamăn; o imoralitate fără margini; jaf în bunurile publice; exploatarea celor săraci şi deci slabi de către cei bogaţi şi deci tari; numai satisfacerea intereselor personale sau de partid; îmbogăţiri peste noapte de pe urma lovsturilor măstre; dacă în sfârşit au existat numai păcate strigătoare la cer, cine în afară de cei visaţi a putut striga mai tare, prin tot ceeace mijloacele tehnice le puneau la dispoziţie, împotriva reacţiunii tineretii a tuturor celor care îşi iubeau cu adevărat ţara şi neamul, au jertfit şi jertfeau mereu pentru a le da o soartă mai bună şi mai dreaptă?

Să mai spunem că chiar pana tuturor posibilităţilor şi a tuturor libertăţilor, în marea democraţie a Statelor Unite au existat preşedinţi ca John Adams sau James Madison, care au criticat intermeii categorici regimul democratic din Statele Unite?

Prin urmare care ar putea fi sacrilegiul „insurgenţilor" dela 10 Decembrie ca să fie atât de hulit? Pentru ce au fost împotriva democraţiei? Pentru cărei democraţii? Pentru ce azi sunt încă atât de stigmatizaţi supraviţuitorii acelei „răsmeriţe" de eri, ca şi adepţii mai recenţi ai aceleiaşi răsmeriţe, când istoria constrînă dureros şi trist, nu opinia căci ar fi prea puţin spus) ci credinţa acestor „insurgenţi"? Deci nu formele şi nici formulele pot forma cheia de boltă a unui edificiu, ci fondul. Nu supra-structura, ci infra-structura.

Armata europeană

După înfrângerea Germaniei și capitularea fără condiții, popoarele vestice au socotit că au înaintea lor lungă perioadă de pace. Formidabila mașină de război, care fusese Wehrmacht-ul german, era distrusă din temelie și se părea ca nicio furtună nu va mai amenința liniștea acestor popoare, obosite de enormul consum de energie la care fuseseră supuse. Dar de abia au trecut cinci ani și în vara anului 1950, odată cu izbucnirea războiului din Coreea, aceleași popoare au fost puse în fața unui nou pericol, mult mai grav decât naționalsocialismul german, prin imensul rezervoriu de oameni de care dispune, prin puterea de pătrundere în masele neștiutoare ale populațiilor din țările democrate și prin impetuozitatea tendințelor de cucerire a lumii: Rusia comunistă. Alarma a fost dată de U. N. O. în frunte cu Statele Unite ale Americii și a avut răsunet și în Europa de Vest, direct amenințată, urmărind ca o consecință imediată, problema reînarmării spațiului neocupat de Ruși. În acest spațiu însă, aflându-se și Germania de Vest cu 50 mil. de locuitori, o contribuție a ei la apărarea păcii a fost socotită necesară.

Dacă principiul a fost admis de toate țările, realizarea lui a provocat discuții cari încă sunt în curs și care rezultă din conflictul dintre necesitatea de a se crea o armată germană capabilă de a purta un război în contra unei inamici foarte bine înarmat și teama de a nu da posibilitate militarismului german să renască sub forma unei armate naționale.

Pentru înlăturarea acestei ultime posibilități, s'a emis ideea organizării unei armate europene, compusă din armatele tuturor țărilor europene continentale, fără contribuția Spaniei. Dacă privim seama că, în mod practic, armata italiană nu poate intra în compunerea unei astfel de armate, din cauza situației geografice a Italiei față de restul Europei de Vest, iar forțele Benelux-ului sunt neînsemnate, armata europeană s'ar reduce în realitate la un amestec dintre armata franceză și cea germană. Fiecare dintre aceste două armate a dat neînnădrate dovezi de calități militare superioare, luptând una contra altcia, ca armate naționale ale țărilor respective. Teoretic prin urmare s'ar putea deduce că o armată europeană, compusă din Mari Unități franceze și germane, ar prezenta în situația actuală, soluția ideală pentru apărarea Europei de Vest. Practic însă este ca realizată în așa fel încât să nu micșoreze capacitatea militară a celor două armate luate separat?

Una din condițiile esențiale pe care trebuie să le îndeplinească o armată, pentru ca ea să-și poată da toată valoarea pe câmpul de luptă — poate cea mai importantă — este sufletul. Un soldat trimis pe front trebuie să fie pus în condiții sufletești, așa fel, încât el să poată suporta toate lipsurile și greutățile unui război de lungă durată și să accepte sacrificiul vieții, ca un dar pe care-l face neamului său. Pentru aceasta este necesar ca el să știe că luptă pentru o cauză sfântă țării lui, să aibă încredere nelimitată în valoarea conducătorilor și să fie însuflețit de o camaraderie dreaptă față de ceilalți luptători alături de el. Deasemenea trebuie să fie format și nu se lase influențat de propaganda străină și să nu fie impresionat de bombardamentele distrugătoare aplicate de aviația inamică în interiorul țării. Aceste condiții îndeplinite dau luptătorului un moral de neînfrânt și creează osatura sufletească a unei armate; iar în concluzie, se realizează omogeneitatea în convingeri, chiar dacă oștașii care compun armata sunt de naționalități diferite.

Trecând la armata europeană: sunt aceste condiții îndeplinite? Sau sunt pe cale să se îndeplinească? Din tot ce s'a publicat până acum, rezultă că după lunge și repetate desbateri, s'a ajuns la un proiect, prin care s'ar putea înarma câteva sute de mii de Germani, fără ca țara Germania să fie înarmată. Proiectul prevede organizarea de grupuri de luptă, cu un efectiv de circa 12.000—13.000 oameni, compuse din unități de infanterie, putând primi cel mult artilerie ușoară, neîlind astfel capabile de acțiuni autonome. Aceste unități, socotite ca unități de bază, vor fi compuse din soldați aparținând aceleiaș națiuni. Mai multe grupuri de luptă, aparținând la 2—3 națiuni, constituie un Corp de Armată, dotat cu toate celelalte mijloace necesare luptei. Dincolo de Corpul de Armată — deasupra lui — comandamentul aparține statului major atlantic (S. H. A. P. E.) care conduce forțele americane, engleze și armata europeană (După „France-Soir" din 25 și 26 Noembrie 1951).

Desigur că acest proiect poate suferi unele modificări, dar dacă el va fi luat drept bază a discuțiilor viitoare, înseamnă că nu se va schimba mult din aspectul pe care l-ar avea armata europeană organizată după aceste propuneri. Cei care au făcut războiul și cei care cunosc principiile după cari se conduce un război, își dau seama că acest proiect atacă toate resorturile unei armate: spirituale, tehnice și de comandament.

Din punct de vedere spiritual, o armată se sprijină pe omogeneitate și moral. Armata europeană ași cum este concepută nu are nici una, nici alta. Omogeneitatea este desfințată prin amestecul de unități aparținând mai multor națiuni. În cadrul aceluiaș Corp de Armată, iar moralul este foarte mult scăzut, prin neîncrederea și lipsa spiritului de camaraderie între oștașii acestor națiuni. Își poate închipui cineva pe soldații francezi și germani, strângându-și mâna cu încredere reciprocă, când toemai această lipsă de încredere stă la baza proiectului de mai sus? Se pot imagina nare mese camaradărești, care să adune la un loc ofițeri și soldați francezi și germani, într'o fraternizare sinceră și deschisă? Și ce va fi pe front, acolo unde dictează glonțul și unde omul de multe ori nu mai este stăpân pe voința și nervii lui? Pentru orice defecțiune pe front între două unități de naționalități diferite, acuzațiile se vor arunca dintr'o parte într'alta și resentimentele stăpânite prin voință vor apărea la suprafață. Astfel de întâmplări au avut loc în războiul trecut chiar între aliați, a căror prietenie reciprocă nu putea fi pusă la îndoială; ce se poate întâmpla într'o armată în care vecini se privesc dela început cu neîncredere?

Există desigur țări cu armate eterogene — U. S. A., Elveția; Anglia și Franța, cu imperiile lor coloniale — dar situația lor este cu totul alta. Aici soldatul este un luptător al țării respective, crescut și educat în această idee, indiferent de origina lui etnică. La fel asistăm astăzi la războiul din Coreea, unde trupele U. N. O.-ului luptă cu atâta avânt; dar între aceste trupe de naționalități diferite nu există antagonismele dintre trupele franceze și germane.

Europa n'a ajuns încă o țară; ideea federalizării face pași foarte mici și calcă foarte prudent. Populațiile țărilor care intră în compunerea armatei europene n'au primit încă nicio educație în sensul apropierii de poporul german, iar încercările de timidă propagandă care se fac acum sub presiunea uriașei amenințări ruscești sunt departe de a avea efectul schimbării unor convingeri înrădăcinate în sufletele popoarelor, care atâta timp au fost adversare neînduplecate. Aceasta fiind realitatea, care va fi moralul armatei europene? Elementul psihologic joacă un rol primordial și dacă nu se ține seama de el, riscul este enorm.

Unul din argumentele aduse în sprijinul tezei armatei europene este și acela că o armată europeană n'ar irita pe Ruși. Argumentul este just, dar dacă Rușilor le convine o astfel de organizare, este tocmai pentru motivul că această armată va fi lipsită de sufletul și micșorată în valoarea ei combativă. În conferința ținută în 1943, intitulată „Problemele războiului și ale păcii în epoca ultraimperialismului", Mareșalul Bulganin spune: „Propaganda trebuie să urmărească un scop destructiv, în cazul care privește armatele inamice: să lucreze asupra moralului lor prin toate mijloacele, pentru a descompune unitatea lor interioară . . . . Armatele care pierd unitatea lor interioară și solidaritatea de acțiune, sunt armate anulate, chiar dacă din punct de vedere militar (armament și efective) ele prezintă încă un oarecare potențial" (din „Les maréchaux soviétiques vous parlent" de Cyrille Kalinov pag. 272). În cazul armatei europene, propaganda rusească va fi mult ușurată, pentru că germenul disolvării se află chiar în principiul ei de organizare.

Din punct de vedere tehnic, organizarea propusă reprezintă o adevărată revoluție. Se desființează Divizia ca Mare Unitate de luptă și se înlocuiește cu grupuri de luptă de infanterie, care trebuie să primească mijloacele complimentare de luptă dela Corpul de Armată. Dacă această inovație ar fi reclamată de experiența războiului, ar fi foarte bine venită. Dar războiul a dovedit că Divizia se pretează foarte bine pentru rolul ei de primă Mare Unitate tactică, având în cadrul ei, într'o proporție experimentată pe câmpul de luptă, toate armele necesare bătăliei în prima linie, precum și mijloacele de întreținere și aprovizionare corespunzătoare. A veni cu o nouă organizare, care n'a fost niciodată experimentată și care schimbă atât de adânc structura unei armate, într'o epocă când războiul general se poate aprinde pe neașteptate, cu toate eforturile făcute pentru menținerea păcii, înseamnă un act care ar putea să aibă urmări incalculabile. Dar admițând că totuși această organizare este viabilă, se pune întrebarea, cum și unde se vor constitui aceste Corpuri de Armată? Dacă în momentul deslănțuirii războiului, un Corp de Armată va avea o grupare în Franța, alta în Germania, și alta în Belgia, care va fi situația armatei europene?

Din punctul de vedere al Comandamentului, sunt deasemenea de prevăzut dificultăți, care vor îngreuna conducerea operațiilor. Vor fi necesare detașamente de legătură, cari vor încărca comandamentele cu personal și diferite mijloace de transport și transmisiuni. Ordinele și rapoartele vor trebui traduse în diferite limbi, chiar pe câmpul de luptă și în împrejurările cele mai critice, când fiecare clipă pierdută poate aduce o agravare a situației. Ce ceeace este încă și mai grav, se vor creia numeroase puncte nevralgice în zonele de legătură între două unități de naționalități diferite, cari vor julesui mult rupturile de front.

Prin urmare armata europeană așa cum este concepută are un singur avantaj, acela de a nu permite Germaniei să aibă o armată națională; în schimb are o valoare combativă foarte mult influențată de factori, cari o pun în stare de inferioritate în fața unui adversar care dispune de o formidabilă armată națională.

Mareșalul Foch, când i se punea o problemă militară pentru rezolvare, obișnuia să întrebe: „Ce vrem să facem?" Și după ce scopul era bine fixat, înlătura tot ceeace era secundar și concentra toate mijloacele pentru atingerea scopului.

Care este problema esențială care se pune astăzi Europei de Vest? Să apere pacea sau să mențină o Germanie desarmată?

ANUL DOCTRINAR

Anul 1951 a însemnat și pe terenul gândirii românești din pribegie o sporire a capacității față de de anul precedent. Este cu totul semnificativ pentru „Volksgeist"-ul românesc, faptul că deși localizat actualmente pe geografiile cele mai variate, își menține nealterată specificitatea lui etnică.

Dat fiind caracterul oarecum bibliografic al acestei recenzii retrospective, nu putem proceda la o analiză morfologică a fenomenului gândirii românești de peste hotare. Vom semnala totuși, că ceeace poate răspunde la acest concept, adică gândirea autentică, se poate caracteriza *in globo* fie printr'o tematică românească, fie printr'o interpretare *românească* a unei tematice străine. Atât într'un caz, cât și într'altul, gânditorul român din exil a demonstrat o accentuată preocupare de a abordă un „instrumentar" filosofico-științific, ori pur și simplu eseistic, de calitate europeană. Aceasta dovedește seriozitate, efortul și dorința de a depăși un cadru cultural local, cum am zice sud-est european și aspirația la un rang de cultură universală.

Regretăm că din cauza dificultăților inerente acestor timpuri nu am fost în măsură de a cunoaște și a înregistra gândirea românească din exil a anului 1951, în totalitatea ei. În schimb credem că nu am omis nimic esențial.

În ordinea cronologică de apariție, criteriu ce adoptăm pentru semnalarea lucrărilor, semnalăm o nouă carte a D-lui Mircea Eliade, „Le Chamanisme et ses techniques arcaïques de l'extase" (Paris. Payot, 1951, 441 pag.). După impunătorul său „Tratat de istoria religiilor" și după „Mitul întoarcerii eterne", Dl. Eliade dă la iveală o nouă lucrare de mare densitate științifică și amploare filosofică. După cum se știe, Șamanismul este o tehnică a „transei" și a transmigrației sufletului. Ca formă de cultură, aparține „ciclului cultural arctic" adică popoarelor care trăesc în regiunile septentrionale ale emisferei boreale. Noi credem că șamanismul nu este un ciclu cultural pur, căci a suferit influențele altor cicluri, dar în schimb la rândul său a influențat una din cele mai importante culturi (ori ciclu cultural), acela cunoscut sub numele de matriarcat-agricol. Aportul original al D-lui Mircea Eliade la problema șamanismului este, după părerea noastră, ridicarea lui dupe planul pur etnologic, la rangul unei mari probleme religioase, echivalând-o cu practicele religiilor superioare.

O carte de mare interes pentru țara noastră este aceea pe care o publică Dl. George Uscătescu, cu titlul „Rumania, Pueblo, Historia, Cultura", (Cons. Sup. Inv. Cientificas, Madrid, 1951.)

Deși lucrarea pretinde să fie numai o monografie, prețempie pe depăș realizată, ea este în realitate o morfologie a României. Ideea centrală pe care o adoptă autorul, este că poporul român constituie o unitate indestructibilă, un perfect echilibru spiritual, un tot armonic. Ceeace este remarcabil și inedit în această monografie a D-lui Uscătescu, este viziunea de ansamblu a fenomenului românesc. Odată percepută obiectul istorico-cultural real al României, adică *omul românesc*, soluțiile la care ajunge autorul apar naturale și logice. Traectoria istorică, unitatea de destin, creștinismul, sensul culturii românești, problema Occidentului, arta, politica, structura socială și însăși și întreaga fenomenologie românească răspund aceleași *constante* intime care este sufletul românesc.

Aproape simultan cu „Rumania", Dl. Uscătescu publică cartea cu titlul, „De Maquiavelo, a la razon de Estado" (Madrid, Impr. Cosano, 1951, 223 pag.). În câteva linii generale, putem afirma că lucrarea de față constituie o importantă și originală contribuție la teoria generală a „rațiunii de stat", adică a acelui „Logos" politic ce a dominat timp de patru secole gândirea politică a Europei. Pentru Dl. Uscătescu, această teorie a „rațiunii de stat" își are rădăcinile în sistemul politic machiavelic. Făcând o analiză completă a acestui concept, autorul introduce „Politicele" altfe a lui Dante ca precursor, cât și a lui Guicciardin ca expresie a spiritului Renașterii și a căror pragmatică își găsește câmpul de aplicație până în epoca modernă. Autorul consacră un capitol special (IX) gândirii politice a Renașterii în lumea hispanică. Deasemenea într'un Apendice, reproduce — consemnându-l — famosul raport pe care îl face prin 1513 Guiciardini asupra Spaniei.

Nu cu puțină emoție, cititorul român din exil a luat cunoștință de „Insemnările dela Jilava" a lui *Corneliu Codreanu* („Omul Nou", 1951, 66 pag. plus 2 lumini). Timem să remarcăm, în primul loc, că edipia *principală* a acestor „Insemnări" a apărut în limba italiană, în 1942 la Bari. În România „democratică" a secolului al XX-lea, au fost considerate ca delictuos acest sgudituor „De profundis", care a precedat asasinarea Îndrumătorului spiritual al României moderne. Bărbătescul stoicism, resemnarea creștină și acea sublimă *virtute marțială* de care este străbătută cartea, pot constitui prolegomenele fundamentale ale unei mistice românești.

Ultima carte apărută în anul 1951, este aceea a D-lui *Horia Sima*, „Destinée du Nationalisme" (P. E. G., Paris, 1951, 225 pag.). Credem că este inutil să mai relevăm aportul pe care îl aduce problemei naționalismului, vasta experiență doctrinară și politică a autorului acestei lucrări, Dl. Horia Sima încercând o definiție a conceptelor politice fundamentale cu circulație actuală și pe calea unei dialectice pe cât de subtilă, pe atât de stringentă (și deci de obligatorie) reușește să facă o sinteză între aceste concepte considerate până acum ca ireductibile, adică naționalismul, democrația și creștinismul. Autorul le consideră ca singurele pe care se va putea baza o societate viitoare. Creștinismul, Naționalismul și Democrația — spune D-sa — epuizează întreaga gamă a libertăților umane și liberează pe individ de toate sclaviile posibile și imaginabile. Numai acțiunea lor convergentă și simultană ridică pe om la rangul de persoană umană. Creștinismul o emancipă pe om, în interior, de jugul păcatului; Democrația l-a emancipat în exterior de tutela claselor sociale; apa vine Naționalismul în misunea de a-l salva de tirania orgoliului național.

Dl. Horia Sima face în același timp nu numai „Fenomenologia" Naționalismului, pe *interpretându-l* în lumina adevăratului său sens, ci procedează și la o expunere istorică a'n avatarurilor prin care a trecut în decursul [illegible] contemporane a Europei, făcând o specială mențiune — după cum era și natural — la naționalismul românesc, adica la fenomenul legionar.

Pe lângă cărțile amintite, gândirea românească s'a mai manifestat și în diverse reviste, printr'o serie de studii. Vom menționa pe acelea al căror interes românesc — ca tematică — îl socotim mai relevant. În această rubrică se pot înscrie „Fundamentele Sud-Estului european" a D-lui *I. C. Cuterăș* („Destin, 1 și 2") contribuție științifică de prim ordin, ca originalitate de concepție și de metodă, la spinoasa problemă a acestui sector al Europei. „Problema Statului românesc" (Destin, 2) în care *Dl. Prof. Cuatracu* propune principiile de bază ale statului românesc de mâine. „Aspectul antropocultural al României" (Destin, 1) unde Dl. *C. L. Popovici* încearcă o explicație de tip genetico-rasial a fenomenului românesc, precum și articolul monografic și original al D-lui *Ș. Bădă* „Bocrii români".

Lipsa de spațiu ne împiedecă să menționăm și alte studii de interes pentru cititorii din exil și care au apărut în revistele „Destin", „Orizonturi" și Îndreptar, a căror ținută culturală se distinge cu prisosință în publicistica românească actuală.

Bilanț al politicei internaționale

Pentru o lume ca a noastră, constituită din ce în ce mai mult că marile probleme de politică internațională de astăzi nu vor putea afla o soluție stabilă, decât prin războiul cel mai cerebil din istorie, trecerea în revistă a anului 1951 îl poate defini, ca și pe bătălăș sâu, drept un an trage și sinistru. Și pentru aceasta impresie nu fie fundată, parcă n'ar mai fi necesar de un calendar politic, examinat conștiincios, bogăcut de evenimente multe și sângeroase. Ar fi îndoiesnu poate să ne oprim datorat Charlot, pentru a afla acolo toate datele, glosate, ale ovalui politic care s'a scaldat în lumea neantului istoric.

Dar totuși mecanica noastră și bucuria ce ne aximă, discolo de aspectul rece și obiectiv al lucrurilor, în recunoașterea pierderilor și a suferinței, ne obligă la același timp să trecem în revistă ceeace din 1951 este mănă pentru bilanțul omenirii, dacă nu pentru cel al istoriei. Ce și predecesorii lui, 1951 trece în lume ca o mopenere, adică ca un bolnăv, cu origini în bunul războiul din urmă. O mopenere, ca atare ce se bucura în mesa succesive, ca stare ce se bucura în mesa succesive, ca o culpabilă înțelegeri dela Yalta și rău a culpabilei înțelegeri dela Yalta și Potsdam, predarea către Rusia a o sută treizeci de milioane de sufleie, sovietizarea unei mari părți din Asia, implicarea permanentă a unei căderi total între Estul sclavizat și Vestul liber. Și o mopenere mai practică, fără direcțiă în punct de vedere simbolic, luptul internazial. Dintre cât socialismul, atât de cinstit pentru valoarea lui cu comunismul, dă luptă. Pe de altă parte. Tito în Yugoslavia cu toate că consumă pentru puțin pacomunismul ideologică, s'a integrat în mod definitiv în dispozitivul strategic occidental și cu lupta cu forțele care contra imperialismului sovietic. Experiențe pilotă se profilează și în alte țări din lumea satelitară, de pildă în Cehoslovacia și Polonia. Politica americană continuă, poate în mod excesiv, pe defecțiuni imediate în sistemul inferior sovietic.

Evenimente comparabile s'au produs și în alte sectoare, Japonia a luptat, dată semnarea mutatiune de pace și a acordului cu Statele Unite, în Septembrie trecut la San-Francisco, la blocul mondial anti-comunist, ca rezultat al

glacial frecu de comunicare a Estului, interbălță de o distragere paralelă a profiturilor europenile și spirituale respective, care în același timp continua să se pregătească și să-și pregătească satelții pentru un război de agresiune. Atunci occidentalilor, mai cu seamă a Statelor Unite, care au făcut încercări din ce în ce mai concrete să-și desăvârșească dispozitivul strategic. Dacă este adevărat că armata europeană nu este încă o realitate, multe greutăți au fost depășite. Integrarea Germaniei în sistemul defensiv europeu este un fapt, iar marele rol pe care Spania îl poate avea în dig politic, spiritual și militar în Europa mai atac sovietic, a fost bine lămurit de [illegible] politicul nord-americanul. Inițiativa sistemului defensiv va fi occidentală, mai cu seamă [illegible] OTAN-ul o cromuiau din nou Primul Ministru germanul, care poate mai curând decât se credeț, poate face rol paralelismul cu conflictul coreean.

Multe alte elemente au contribuit la consolidarea panoramei politice europene în anul ce a apus. Între altele, distincția dintre [illegible] și bunăș a disăștiut în Europa. Rezultatele tratatului de pace cu Italia, vizitele lui Adenauer la Londra și Paris, reînnoirea datorilor de război germane, armata europeană, sunt tot atâtea elemente care integrează mai [illegible]. Un loc aparte ocupă, în toate și [illegible] acum evenimentul nu a avut armate [illegible], bineînțeș conservatorilor în Anglia. Din punct de vedere simbolic, luptul internazial. Dintre cât socialismul, atât de cinstit pentru valoarea lui cu comunismul, dă luptă. Pe de altă parte. Tito în Yugoslavia cu toate că consumă pentru puțin pacomunismul ideologică, s'a integrat în mod definitiv în dispozitivul strategic occidental și cu lupta cu forțele care contra imperialismului sovietic. Experiențe pilotă se profilează și în alte țări din lumea satelitară, de pildă în Cehoslovacia și Polonia. Politica americană continuă, poate în mod excesiv, pe defecțiuni imediate în sistemul inferior sovietic.

Evenimente comparabile s'au produs și în alte sectoare, Japonia a luptat, dată semnarea mutatiune de pace și a acordului cu Statele Unite, în Septembrie trecut la San-Francisco, la blocul mondial anti-comunist, ca rezultat al

(continuare în pag. 14)

Dela Vasile Alecsandri la Vişoianu

La Rio de Janeiro s-a avut loc în Octombrie 1951 un Congres al Uniunii Latine, după cât se pare primul după cel ţinut la Montpellier în 1878, când Vasile Alecsandri a adus atâta strălucire prezenţei româneşti.

De data aceasta însă nu se putem mândri cu manifestarea „delegaţilor români", mai previs o delegaţiei D-lui Vişoianu.

România făcând parte din ţările de dincolo de cortina de fier, n'a fost invitată cu drepturi egale celorlalte ţări latine; s'a admis însă participarea unei delegaţii de Români din refugiu cu titlul de observatori, iar ştatia manifestată de toţi ceilalţi reprezentanţi ţării noastre a compensat poziţia minoră în care-ne aşezase strictegea protocolară.

Cu acest prilej „Comitetul Vişoianu" nu s'a gândit să formeze o delegaţie de oameni de ştiinţă, cărturari, literaţi muzicanţi cu o faimă mondială, însărcţit din personalităţi culturale recunoscute, ci a împuternicit pe D-nii Comandor Economu şi Lt.-Col. Ressel să reprezinte la acel Congres România exilului.

Dl. Comandor Economu s'a ilustrat în războiul trecut prin serviciile aduse aliaţilor, în timp ce-şi îndeplinea, bine plătit, departe de front, în Turcia, misiunea ce-i fusese încredinţată de regimul Antonescu.

Dl. Lt.-Col. Ressel a obţinut — mama D-sale fiind soţia fostului ministru de externe al Braziliei — numirea de secretar al Comitetului Brazilian al Crucii Roşii pentru ajutorarea României.

Cum însă „observatorii români" urmau să ia cuvântul în faţa celor 26 de delegaţii latine „Comitetul" a găsit mai cuminte să încredinţeze această misiune unei a treia personalităţi mai marcante. Având de ales între Dl. Helţant, reprezentantul său în Chile şi Dl. Vălimărescu, reprezentantul său în Argentina, a opat pentru acesta din urmă, care întruneşte mai multe calităţi. D-sa este astăzi cetăţean argentinian, a fost ministru plenipotenţiar sub unul din guvernele care au ajutat la crearea cortinei de fier şi are un fecior, care în războiul trecut a luptat în armata americană şi a devenit cetăţean nord-american.

Fidelă preceptelor Comitetului pe care îl reprezenta, delegaţia română a socotit că depine la rândul său monopolul exclusiv al oricărei manifestări româneşti. Deaceea când Asociaţia culturală din Brazilia „Andrei Mureşanu" a redactat un memoriu „La Roumanie dit présent" din scopul de a fi înmânat prin delegaţia romate celuiluror delegaţilor Congresului, ea a fost refuzată. Mai precis, întâiu nu a fost refuzată, ci i s'a promis că memoriul va fi remis; apoi după o matură deliberare cu Dl. Ressel, Dl. Economu a respins memoriul, afirmând că are destul material dela „Comitet".

Dacă ar fi refuzat să înmânege memoriul pentru a nu se spune că şi l-o însuşit, dar ar fi încurajat în acelaş timp pe redactorii lui să-l trimită ca rezultat al unor iniţiative particulare ale uneia din numeroasele grupări de Români exilaţi, nu ne-am fi permis să cenzurăm atitudinea celor ce la 19 Octombrie 1951 se găseau în locul lui Vasile Alecsandri. Acesţia însă s'au pretat la o acţiune ruşinoasă, dovedind aceeaşi stare de spirit, care şi la Paris şi la New-York sau Buenos-Aires, peste tot, caracterizează pe cei ce s'au proclamat singuri exclusivii apărători ai drepturilor româneşti.

Când Dl. Faust Brădescu a obţinut încuviinţarea unui funcţionar al Ministerului de Externe brazilian de a pătrunde în sala Congresului şi a lăsa, înainte de începerea şeşiunii pe mesele participanţilor, memoriul românesc, D-nii Ressel şi Economu s'au plâns preşedintelui, rugând să se interzică răspândirea lui. Mai mult, după ce au ameninţat pe Dl. Brădescu că vor cere concursul poliţiei pentru a-l da afară, au început să adune din faţa reprezentanţilor ţărilor latine memoriul românesc. Ni se pare de prisos să mai reproducem limbajul cult pe care l-au folosit pentru a apostrofa pe Dl. Brădescu. Nu mai contează forma, când fondul e atât de desgustător.

Cum s'a întâmplat şi în alte împrejurări, când „rezistenţii stipendiaţi" au încercat să oprească şi să discrediteze o acţiune românească, dacă nu purta sigiliul acelui cerc privat de pseudo-iniţiaţi de sub obşlăduirea D-lui Vişoianu, ei n'au reuşit. N'au reuşit decât să ofere străinilor un spectacol penibil şi să-şi asigure în sufletul emigraţiei româneşti celei mari, celei pe care o provocă în mod continuu, un nou motiv de antipatie şi dispreţ.

Împotriva monopolului pe care au încercat să-l exercite, memoriul a fost primit de delegaţii ţărilor latine şi ca dovadă a bunei calităţi a conţinutului său şi a lipsei oricărei inadvertenţe care să fi justificat interzicerea, el a fost citat de presa braziliană şi de radiodifuziunea italiană, atrăgând asupra cercului „Andrei Mureşanu" simpatia Românilor de pretutindeni.

Vor fi înţeles ceva, cei, pe cari pentru a fi îndulgenţi, hai să-i numim doar gafeuri?

Una

Minoritatea macedo-română

Am citit, n'am crezut. Ne-am frecat ochii şi iarăşi am citit. Poate vreun duh rău vrea să ne amăgească. Dar, în sfârşit, a trebuit să ne predăm evidenţei. În „Cronica Românească" — halal de aşa „românească" — stă scris negru pe alb şi doar nu de oricine, ci de un domn ce poartă un nume de resonanţă domnească, că există în România o minoritate macedo-română. De unde a scos Dl. Ghica o atare năsbâtie? Din ce izvoare s'a inspirat? Căci nimeni n'a cutezat să afirme până acum aşa ceva. Toţi istoricii, toţi filologii recunoşc în macedo-români o rămişă a poporului românesc, răspândit odinioară pe o arie imensă şi sfârşit apoi în trei bucăţi de invazia slavă.

Faptul ni se pare cu atât mai condamnabil, cu cât elemental românesc din Balcani trece astăzi din nou prin chinuri înfricoşătoare. Decimaţi odată de comuniţii greci, macedo-românii au căzut a doua oară victima răsbunării armatelor guvernamentale dela Atena. Sub pretextul curăţirii terenului de bandele comuniste, mii de oameni au fost ucişi şi deportaţi. În sate nu mai găseşti bărbaţi tineri. Nu e casă, ne e familie să nu fi fost lovită de doliu. Guvernul dela Atena înţelege să resolve problema minorităţii româneşti, după metode specific balcanice, căşăpindu-i ca să nu rămână nici urmă de Români în Macedonia.

Ceeace se petrece în Grecia, este un caz flagrant de genocid. Iată un prilej binevenit pentru ONU să ia act de această situaţie şi să impună respectul drepturilor omului într'o ţară care a aderat la ordinea ei. E tragic de constatat că atunci când vreun comunist oarecare e condamnat de autorităţile greceşti, sare întreaga lume să-l scape dela o pedeapsă meritată, iar când zeci de mii de oameni sunt ucişi fără nicio judecată, când pe platurile Pindului se celebrează o orgie de sânge, nu se ridică niciun glas.

Românii din Macedonia n'au pe nimeni cine să-i apere, în afară de glasuri desnădăjduite din mijlocul lor. Oficialii noştri de toate culorile au alte treburi. Dacă Dl. Ghica şi-a permis să califice pe Românii din Macedonia „minoritari", el s'a făcut mandatarul unui grup, a reflectat o mentalitate. Mentalitatea acelei clase care vede în orice afirmare românească conţienţă, o primejdie. Pentrucă ei nu mai sunt Români. Pentrucă servesc alţor interese şi alţor obiective decât acelea ale patriei noastre. Nu, domnule Ghica, nu Macedonenii, cum spui D-tu, au introdus practica violenţelor în România. Ci aceţ, în numele cărora vorbeşti. Să nu confundăm violenţa unor victime ce nu mai pot răbda, cu violenţa organizată, la adăpostul statului, a lumii din care faci parte. Practica metodelor sângeroase o fost introdusă de partidul liberal în România, culminând cu atrocităţile cariste. Fă un efort de memorie, domnule Ghica, şi reaminteşte-ţi de cei 11.000 ţărani ucişi la 1907, de violenţele lui Manciu, de asasinatele preşidate de Duca, de eruzimile lui Armand Calinescu, de sutele de cadavre expuse pe străzile tuturor oraşelor româneşti, în Septembrie 1939. Şi acum fă şi un efort de onestitate, domnule Ghica, şi vezi cine a început seria violenţelor, cine a ridicat violenţa la rangul de principiu de guvernământ.

Românii macedoneni, venind în România, s'au isbit de aceleaşi practici sângeroase pe care le-au cunoscut în Balcani, de aceeaşi lipsă de consideraţie a vieţii omeneşti şi a drepturilor de om şi de cetăţean. Şi au reacţionat, atunci când n'au mai putut răbda, când demnitatea lor s'a răsvrătit contra lipsei de omenie a celorlalţi.

În acelaş articol, care e de fapt consacrat unei alte probleme, problemei evreeşti, Dl. Ghica susţine ideea că, la eliberarea ţării, să fie deferiţi justiţiei toţi acei care au colaborat cu inamicul, începând din 1939. (Dece această dată?) Noi n'avem nimic contra propunerii, numai că vrem să ştim cine face judecata. Judecata nu o poate face decât poporul prin reprezentanţii lui liberi aleşi. Lui, care a pătimit din mii de răni, i se cuvine să judece atitudinile noastre. În faţa acestui for, care ne va judeca pe toţi, inclusiv pe cei dela 23 August, vom invita şi pe Dl. Ghica ca să se justifice pentru atentatul ce l-a săvârşit contra integrităţii etnice a poporului românesc.

Cronica literară

(urmare din pag. 7)

Toader Ioraş.

Toader Ioraş nu este un nume necunoscut în literatura română. Ca nuvelist a debutat înainte de răsboiu, talentul lui atrăgând atenţia marelui romancier Liviu Rebreanu. Dacă n'a publicat mai mult se datoreşte faptului că a stat mai mult la închisoare decât în libertate, mai mult în pribegie decât acasă. Toader Ioraş aparţine marei familii de nevelişti şi romancieri ardeleni: Constantin Hodoş, Slavici, Agârbiceanu, Liviu Rebreanu, Pavel Dan. Ouănc cunoscător al vieţii ardeleneşti dela ţară, el isbuteşte să redea această viaţă în culori vii şi pitoreşti, graţie măestriei stilului său şi lexicului bogat şi nuanţat de care dispune. Toader Ioraş cunoaşte limba pitorească a ţăranului şi — ceeace este mai important — şi-a păstrat frăgezimea şi farmecele ei, la adăpost de influenţe străine. Vestmântul care îmbracă viaţa de acasă — poporul de ţărani care munceşte, petrece, iubeşte sau suferă — e crescut pe măsura sensibilităţii lor.

Toader Ioraş excelează în descrieri şi arta dialogului. Replicele personagiilor lui n'au nimic forţat, mimic nenatural, ci se succedează într'o bogăţie surprinzătoare. Autorul nu caută efectul cuvântului în dialog, ci se ia la întrecere cu sine însuşi, într'o gamă nesfârşită de efecte. E risipa autenticităţii, a scriitorului adevărat, care se realizează desvăluindu-şi lumea sa lăuntrică. Înainte de a fi un scriitor, Toader Ioraş este un om al pământului, o energie exuberantă, o tulpină sănătoasă a neamului. Talentul lui are în ce rodi. La fel descrierile sale, în puţine cuvinte, redau esenţialul, luminează prin scăpărări peisagiile, aşezările omeneşti, obiceiurile dela sate. Fenomenul creaţiei literare, sub pana lui, vibrează de plinătatea vieţii.

Este adevărat că din punctul de vedere al tehnicei, romanul are lacune. Un roman nu este o succesiune de întâmplări, ci o sinteză a lor în jurul unui motiv fundamental (o figură istorică, o idee, un destin). Părţile satisfac, dar nu satisface întregul. Şi aceasta pentrucă Toader Ioraş a detaşat episoade izolate din marea frescă a vieţii româneşti între cele două răsboaie — roman ce-l pregătea în mai multe volume şi din care o mare parte scrisese. Sa sperăm că volumele ce vor apărea vor ţine seama mai bine de linia genetică a romanelor sale.

Cronologie 1940—1951

1940

(urmare)

22 Octombrie: În urma unei întrebări puse în Camera Comunelor, subsecretarul de stat la externe Butler declară că guvernul englez a încetat relaţiile comerciale normale cu România, deoarce în ultimile luni, România a intrat tot mai mult sub dominaţia germană.

Acord româno-german privind evacuarea populaţiei germane din Bucovina de sud şi Dobrogea.

25 Octombrie: Este arestat fostul mareşal polon Rydz-Smigly şi în acelaş timp se anunţă oficial că la 21 Octombrie fusese arestat şi fostul ministru de externe al republicei polone col. Beck. Motivarea acestei din urmă arestări a fost descoperirea unei pregătiri de fugă din România, colonelul Beck având calitatea de internat la Snagov. În realitate predarea col. Beck fusese cerută de către Germani şi refuzată de ministerul de externe, pe temeiul dreptului de azil, iar măsura asa zisei lui arestări avea ca scop să lipsească de îndreptăţire orice repetare a cererii de predare către Germani.

Evadarea mareşalului Rydz-Smigly, care se găsea internat într'un palat încă din 1939, a fost anunţată la 22 Decembrie 1940. Ceeace a părut curios la acea dată a fost faptul că ştirea despre evadarea mareşalului a fost dată mai întâiu de agenţia britanică de presă. La 12 Februarie 1941, a fost condamnat de trib. militar din Bucureşti la 5 ani închisoare şi degradare, locot. Horia Georgescu, vinovat de a fi facilitat fuga mareşalului Rydz-Smigly.

28 Octombrie: În urma convorbirilor dintre Reich şi URSS s'a ajuns la convocarea în Bucureşti a unei conferinţe a Dunării, la care au participat: Germania, URSS, Italia, România, Ungaria, Slovacia, Bulgaria şi Jugoslavia. Scopul conferinţei era de a se stabili un regim unitar pentru întreg parcursul Dunării între Bratislava şi guri.

La 4 Novembrie s'a publicat schimbul de note dintre Marea Britanie şi URSS: protestul Angliei din 29 Oct. 1940 împotriva convocării conferinţei şi răspunsul URSS din 2 Nov. 1940 care respinge acest protest, pe motiv că viitoarea Comisiune a Dunării va trebui compusă numai din state riverane, sau din state care folosesc fluviul pentru un adevărat comerţ, ca de ex. Italia.

Conferinţa a fost suspendată la 20 Decembrie fără a se fi putut ajunge la un acord din cauza deosebirilor de vederi dintre Germania şi URSS. Tratativele ar fi urmat să fie reluate în a doua jumătate a lunii Ianuarie 1941, dar acest lucru nu a mai avut loc.

9 Noembrie: Se înfiinţează partidul naţionalsocialist al Grupului etnic german. El este organul executiv al Grupului etnic german şi poate lua dispoziţiuni, în înţelegere cu statul român, în ceeace priveşte viaţa proprie a grupului.

În legătură cu organizarea grupului etnic german, în „Die geheime Front" se afirmă la pag. 287: „Legionarii resimţeau în chip defavorabil acţiunea Oficiului pentru Volksdeutsche de sub conducerea generalului de SS Werner Lorenz, în urma căreia s'au întărit storţările pentru a obţine un statut special foarte larg. Legionarii socoteau o astfel de activitate ca periculoasă pentru unitatea statului român.

10 Noembrie: Demisia ministrului Economiei Naţionale G. N. Leon, care este înlocuit cu Mircea Cancicov.

12 Noembrie: Vizita la Berlin şi întrevederea cu Hitler a comisarului de externe Molotov.

14 Noembrie: Vizita la Roma a gen. Antonescu, însoţit de ministrul de externe Mihail Sturza, de ministrul propagandei Alex. Constantant şi de subsecretarul de stat la finanţe Const. Papanace.

Sunt expropriate următoarele bunuri aflate în proprietatea evreilor sau a societăţilor evreeşti: pădurile, morile, fabricile agricole, întreprinderile de prelucrare a lemnului, depozite de grâne sau alimente. (Decretul urmărea exproprierea marilor moşi, pentru a împiedica preluarea lor de către Germani.)

Sa înfiinţează Munca Legionară, sub comanda lui Stoicănescu.

15 Noembrie: Armata română este demobilizată.

16 Noembrie: printr'o lege intitulată de „românizare" ministerul muncii este împuternicit să coordoneze repartiţia personalului în industrie, comerţ şi meserii, în scopul asigurării progresului economiei româneşti. Legea introduce obligaţia ca toate întreprinderile cu personal etnic străin, să angajeze şi elemente româneşti, pe care să le iniţieze în ramura respectivă de activitate. Legea prevedea ca în termen de zece luni, orice birou, prăvălie sau atelier să primească la ucenicie cel puţin un Român sau o Româncă. Deasemenea, pe lângă fiecare specialist sau tehnician străin, întreprinderile erau obligate să aibă câte un salariat român, căruia specialistul sau tehnicianul străin să-i împărtăşască cunoştinţele sale. (După cum se vede, principiile acestei legi nu urmăreau altceva decât programul enunţat 8 ani mai târziu de preşedintele Truman în Ianuarie 1949 şi cunoscut sub numele de „Punctul 4". Scopul urmărit de lege era introducerea elementelor româneşti în economie, treptat, prin selecţie practică şi fără sguduiri economice.)

22—24 Noembrie: vizita la Berlin a gen. Antonescu, însoţit de ministrul de externe Sturza, ministrul muncii Vasile Iasinschi, ministrul propagandei Alex. Constant şi de directorul presei, Medrea.

În cursul acestei vizite, gen. Antonescu a semnat protocolul de aderare a României la Pactul tripartit (la 23 Noembrie) şi un protocol pentru recunoaşterea Grupului Etnic German ca persoană juridică. Cu prilejul primei întrevederi pe care gen. Antonescu a avut-o cu Hitler, deşi fusese prevenit să nu menţioneze problema Transilvaniei, generalul a vorbit timp de aproape două ore despre greţelile arbitrajului dela Viena, ceeace a produs o deosebit de puternică impresie asupra lui Hitler.

24 Noembrie: Se introduc măsuri de raţionare pentru unt, grăsimi, ulei, săpun, ştofe şi încălţăminte. Aurul şi devizele trebuiesc declarate şi puse la dispoziţia Băncii Naţionale. Se interzice posedarea aurului de către particulari. Se fixează salarii minimale pentru toţi muncitorii. Mişcarea legionară stabileşte la 20.000 lei lunar, salariul maxim pe care membrii ei îl pot încasa, sub orice formă şi din orice surse, orice sume care depăşeau acest maxim, trebuind să fie vărsate într'un fond comun. Se introduc pedepse împotriva aprovizionării excesive şi a sabotajului economic.

25 Noembrie: Consiliul de miniştri anunţă o reformă fiscală şi în acelaş timp reducerea treptată a impozitelor directe şi indirecte. Aparatul de stat, care cuprindea la acea dată 381.000 funcţionari, din care cca 180.000 fără o utilitate reală, trebuia reorganizat şi simplificat. Pentru a mări productivitatea industriei româneşti, întreprinderile din aceleaşi ramuri de producţie vor putea fi organizate în carteluri obligatorii. S'a mai anunţat introducerea unor reforme, care să ajute la mărirea productivităţii în agricultură.

27 Noembrie: în noaptea de 26/27 Noembrie au fost împuşcaţi în celulele Închisorii Jilava, toţi cei deţinuţi pentru participarea la asasinatele comise asupra legionarilor. Această acţiune a fost o faptă spontană a legionarilor care desgropau osemintele lui Corneliu Codreanu şi ale celorlalţi treisprezece legionari, asasinaţi împreună cu el la 29/30 Noembrie 1938. Hotărîrea lor a fost urmarea sguduirii privelişti, produsă de rămăşiţele pământeşti ale celor patrusprezece martiri, stropite cu vitriol şi acoperite cu o placă de beton. Un comunicat al Consiliului de Miniştri semnalează acest fapt.

În cursul zilei sunt asasinaţi profesorii Virgil Madgearu şi Nicolae Iorga. Un număr de oameni politici ai trecutului [illegible] arestaţi în acelaş timp, dar [illegible] risipită la timp, prin interv[illegible] comandantului Mişcării legion[illegible]

Tot în cursul acţiunii zile, [illegible] adresat legionarilor un apel, [illegible] că iniţiativele personale pun [illegible] şi anumă sancţionarea tuturor cel[illegible] abate dela linia stabilită.

(Nu s'a încercat, după cât ştim, [illegible] să se afirme o răspundere a co[illegible] Mişcării legionare în aceste. Intâ[illegible] fiind cunoscută încercarea personală a co[illegible]dantului Mişcării legionare de a salva pe [illegible] Nicolae Iorga, dur s'a afirmat că majorita[illegible] legionarilor ar fi socotit desaprobarea acesto[illegible] acţiuni numai ca o atitudine de oportunism politic. În realitate, aproape unanimitatea legionarilor nu numai că au desaprobat aceste acţiuni, dar au resimţit assasinarea lui Virgil Madgearu şi a lui Nicolae Iorga ca un păcat care păteazâ puritatea Mişcării legionare.)

28 Noembrie: este publicată în Monitorul Oficial legea anunţată în proclamaţia comandantului Mişcării legionare. Prin această lege se prevăd pedepse de 5—20 ani muncă silnică pentru vătămarea libertăţii personale, a inviolabilităţii domiciliului, sau a proprietăţii. Pentru asasinatele cu premeditare era prevăzută pedcapsa cu moartea. Totodată legea agrava simţitor pedepsele pentru delictul de delapidare de bani publici.

29 Noembrie: Inalta Curte de Casaţie, rejudecând procesul de trădare intentat lui Corneliu Codreanu, anulează sentinţa de condamnare.

Este numit prefect al poliţiei capitalei, dl. Radu Mironovici.

30 Noembrie: sunt reînhumaţi la Casa Verde, Căpitanul, Nicadorii şi Decemvirii.

Gen. Antonescu întruneşte o conferinţă a comandanţilor de mari unităţi, dela care obţine asigurarea că îl vor sprijini în eventualitatea unei acţiuni de înlăturare a Mişcării legionare dela putere.

1 Decembrie: la Alba Iulia s'a sărbătorit aniversarea a 22 ani dela unirea Transilvaniei cu patria mamă. Au ţinut discursuri gen. Antonescu şi dl. Horia Sima, făcând apel la frăţie, unire şi înţelegere.

3 Decembrie: în urma convorbirilor avute de gen. Antonescu şi min. Economiei Cancicov în cursul vizitei dela Berlin, a fost semnat la 3 Decembrie 1940 un acord economic româno-german. Acordul a fost semnat de dr. Clodius pentru Germania şi de ministrul României la Berlin, dl. Radu Grecianu şi subsecretarul de stat la Min. Economiei, Dumitriuc, pentru România. Germania se obligă să acorde creditul pe termen lung, să continuie colaborarea în domeniul agricol pentru mărirea producţiei (colaborare începută în baza acordului economic Wohltat-Bujoiu, încheiat în 1939). În cadrul creditelor acordate, Germania va livra tractoare şi maşini agricole. Se prevedea că industria românească va primi sprijin tehnic şi financiar. România se obliga să dezvolte reţeaua de căi de comunicaţie (căi ferate, şoseie, conducte petroliiere) orientându-le spre noile piaţe de desfacere, urmând să primească în acest scop livrări de materiale din partea Reichului. Se prevedea în acelaş timp, participarea capitalului german în industria românească, în condiţiunile ce urmau a fi stabilite de comun acord prin convenţiuni ulterioare. Germania se mai obliga să pună la dispoziţie, la cererea guvernului român, experţi care să lucreze în agricultură şi industrie. Piaţa germană devenea pentru produsele româneşti o piaţă de desfacere sigură, la preţuri constante, independente de eventualele crize economice.

Printr'un ordin al d-lui Horia Sima se dissolvă poliţia legionară. Se interzice portul cămăşii verzi la serviciu şi în general, în afară de ocazii solemne.

4 Decembrie: sunt expropriate conductele petrolifere, împreună cu toate instalaţiile de pompare.

11 Decembrie: Jandarmeria devine o parte integrantă a armatei. Se publică decretul-lege în baza căruia întreprinderile pot fi militarizate, atunci când interesele statului o cer.

(Publicarea cronologiei continuă.)

Asociaţia Românilor din Germania de Sud

In ziua de 4 Noembrie a. c., în prezenţa a peste 100 de Ro[illegible]mâni, veniţi din întreaga zonă a avut loc la München, adunarea generală a comitetului Ro[illegible]mânilor din zona americană a Germaniei. U[illegible]mânilor din zona americană a reprezentate [illegible] număr de 97 persoane au fost prin delegaţii.

După [illegible] cuvântul de deschidere al D-lui dr. Sassu, [illegible] preşedintele comitului, s'a citit darea de [illegible] raportul de seamă asupra activităţii comitetului, raportul comisiei de cenzori şi descărcarea comitetului care a fost aprobată în întregime de către întreaga asistenţă.

S'au prezentat apoi statutele noului Asociaţii a Românilor din Germania de sud, care deasemenea au fost aprobate în unanimitate de către participanţii la adunare.

Procedându-se la alegerea noului comitet al Asociaţiei Românilor din Germania de sud, au fost alese prin unanimitate de voturi şi ovaţiuni, următoarele persoane:

Dr. Constantin Sassu	Preşedinte.
Col. Dumitru Alexandrescu	Vice-preşedinte.
Prof. George V. Cârsteanu	Secretar general.
Av. Laurian Ţalnariu	Casier şi administrator de bunuri.
Prof. Josef Mateica.	Membru în comitet.
Av. Virgil Popa.	" " "
Locot. Oreste Zotta	" " "
Dr. Med. Augustin Blaj	" " "
Av. Gheorghe Gudi	" " "
Gheorghe Branea.	" " "
Gheorghe Tase.	" " "

Comisia de cenzori:

Scarlat Prescorniţoiu	Preşedinte.
Grigore Scorochirja	Membru.
Petre Vaida	"
Dumitru Leontieş.	Supleant.
Ion Bădescu	"
Petre Pop.	"

Asociaţia Românilor din Nord-Vestul Germaniei

La 28 Octombrie a. c. s'a ţinut în Köln, adunarea generală a Asociaţiei Generale a Românilor din zona britanică a Germaniei. Au fost prezenţi 41 membri şi au fost reprezentaţi prin delegaţie scrisă, 145 membri. S'a făcut o dare de seamă asupra activităţii Asociaţiei şi s'a citit raportul Comisiei de Cenzori.

Adunarea generală, luând act de activitatea desfăşurată a adus mulţumiri:

Consiliului Ecumenic,
Misiunii Vaticanului,
A. S. R. Prinţului Nicolae al României,
Bisericii Române Orthodoxe din Paris,
Asociaţiei „Prietenii Refugiaţilor" din U.S.A. şi Caromanului

pentru donaţiile în bani, alimente şi îmbrăcăminte, făcute Asociaţiei. După aceasta, Adunarea a dat în unanimitate descărcare Comitetului.

S'a procedat apoi la votarea noilor Statute conform cărora Asociaţia îşi schimbă numele în: „Asociaţia Românilor din Nord-Vestul Germaniei", cu sediul in Köln şi s'a ales noul comitet al Asociaţiei, compus din d-nii:

Preşedinte: Prof. Ion Vinţan,
Vice-preşedinte: Maior Alexandru Păunescu,
Secretar general: Avocat George Acrivu,
Casier: Marin Tosca.

Membri în Comitet:

Nicolae Paul,
Avram Maţarie,
Marin Iana,
Constantin Dobre,
Valeriu Custura.

Cenzori:

Avocat Alexandru Şuga,
Stefan Ţiu,
Dumitru Bandrabur,

Cenzori supleanţi:

Dumitru Mihai,
Ilie Movilă,
Raymond Georgescu.

Editura CARTEA PRIBEGIEI

Cărţi apărute:

Ştefan Bacin: Analiza Cuvântului Dor (poeme),
Mircea Eliade: Iphigenia (teatru),
Vintilă Horia: A murit un sfânt (poeme),
Teodor Iorgă: Sfinţitorii de Icoane (roman),
I. N. Manzatti: Ţi mai aduci aminte, Doamnă (nuvele şi schiţe),
Psaltirea tradusă de *Grigore Manoilescu.*

O parte din cărţile ce vor apare în 1952:

Gh. Bumbeşti: Cerul era putred (roman),
Aron Cotruş: Printre oameni în mers (poeme),
Virginia Cotruş: Povestiri (titlu provizoriu),
Mircea Eliade: Amintiri (titlu provizoriu),
Alexandru Frâncu: Istoria Literaturii române,
Radu Ghenea: Note pentru ziua de mâine,
Vintilă Horia: Ucigaşul Teofil (nuvele fantastice),
Teodor Iorgă: Cine cântă? (roman),
Grigore Manoilescu: Viaţa cuviosului Irimia Valahul,
I. N. Manzatti: Schiţe şi amintiri (titlu provizoriu),
I. N. Manzatti: Cântece din Bucureşti (note muzicale),
Mihail Niculescu: Amintiri în uniformă (sub tipar),
Theodor Scortzescu: Magie Albă (povestire),
Pamfil Şeicaru: Portrete (titlu provizoriu),
Carte de cetire pentru mici şi mari de Georgore *Manoilescu şi I. N. Manzatti,*
Biografia culturii române îngrijită de *Vintilă Horia.* Patru volume scrise de douăzeci şi cinci de cărturari români în pribegie.
Adresa editurii: Grigore Manoilescu, Valle Hermoso, Sierras de Cordoba, Argentina.

Conferinţa Misiunilor Unite Române din exil

In zilele de 12—13 Dec. a avut loc la Roma, sub patronajul Congregaţiei Bisericii Orientale a Vaticanului, conferinţa Misiunilor Române Unite din exil, sub preşedenţia Msgr. John C. Kirk, şeful tuturor Misiunilor Române din Europa. Conferinţa a fost deschisă printr'o audienţă la Eminenţa Sa Cardinalul Eugeniu Tisserant care în perfectă cunoştinţă de cauză a problemelor româneşti a dat îndrumări pentru opera de asistenţă spirituală şi materială a Misiunilor.

La conferinţă au participat 24 de preoţi români. S'au discutat problemele diferitelor Misiuni şi s'au luat rezoluţii practice pentru coordonarea activităţii din diferitele sectoare.

Prezenţa Msgr. John C. Kirk ca şef tuturor Misiunilor Române Unite din exil, a dat acestora un puternic avânt în opera lor în slujba poporului român.

Bilanţ al politicei internaţionale

(urmare din pag. 13)

politicei desfăşurate de gen. Mac. Arthur. Un pact al Pacificului este o realitate, în vreme ce mişcările anti-britanice din lumea arabă nu trebuiesc interpretate ca victorii, nici măcar indirecte ale Cremlinului, mai ales că Statele Unite se bucură în acest sector de un mare prestigiu. In ţările americane, formaţiile naţionaliste şi anticomuniste au avut noui succese, în vreme ce comunismul pierde teren ideologic şi politic în întrega lume liberă.

Toate pe axa ce a susţinut anul trecut, ca şi anii anteriori: războiul dintre comunism şi lumea liberă. Numai în măsura în care anul care a murit prezintă un progres în acest sens, întru cât războiul continuă să fie în orice caz inevitabil, poate să spună că a servit la ceva. Şi nu înceţe îndoială că lumea liberă s'a întărit în convingerea necesităţii războiului cu Rusia şi p-a sporit pregătirile pentru acest război.

Cu cine vom reconstrui Ţara

(urmare din pag. 2)

România de mâine trebuie să aibă curajul să deschidă larg porţile oricărei cariere în care nu se cere numaidecât o îndelungată pregătire de strictă specialitate — cum se cere, de pildă, în medicină — tuturor elementelor cu calităţi personale înăscute, chiar dacă pregătirea lor şcolară ar fi incompletă.

Mai este încă o prejudecată — ce tinde să prindă mai ales între noi cei din pribegie — care va trebui înlăturată. Este prejudecata „colaborării" cu regimul actual. Este foarte uşor pentru noi cei aflaţi la adăpost în largul lumii să condamnăm cu severitate pe aceia care, cu preţul unor mici concesii şi compromisuri, au salvat viaţa lor şi a familiilor lor. (Şi — ca totdeauna — cei ce strigă mai tare şi sunt mai intransigenţi sunt tocmai acei care, până în momentul când au scăpat peste graniţă, dacă nu şi mai târziu, au făcut ei singuri toate concesiile şi compromisurile!)

Pe cât de aspră trebuie să fie pedepsirea acelora din posturi de conducere, mari sau mărunte, care au distrus şi au ucis, ca şi a celor care s'au făcut de bună voie uneltele lor, pe atât de largă trebuie să fie înţelegerea şi îngăduinţa faţă de oamenii care au reuşit să se strecoare cu viaţă, cum au putut. Dacă din punct de vedere personal, aceste elemente „adaptabile" nu merită prea multă stimă, ele nu trebuiesc totuşi înlăturate din viaţa zilnică a ţării de mâine. Mici funcţionari şi tehnicieni cari şi-au văzut de meserie fără să facă rău nimănui, nu pot fi alungaţi pur şi simplu din viaţa naţională numai pentrucă au primit un salar dela Statul comunist, sau pentrucă s'au înscris în „partid" ca să-l poată primi. Nu faptul de a fi aparţinut cutărei sau cutărei categorii trebuie să fie hotarîtor, ci numai faptele făcute cu ştiinţă şi voinţă. Şi cu atât mai puţin pot fi înlăturaţi tinerii pe care i-a prins şi i-a educat cu sila comunismul în şcolile sale.

Aceasta nu înseamnă însă câtuşi de puţin că în România de mâine va fi loc în posturi de conducere pentru trădători, pentru mişei şi pentru lichele.

Incăodată ţinem să subliniem că prima calitate ce trebuie să se ceară conducătorilor de orice grad, dela primarul de sat şi până la ministru, dela şeful de atelier şi până la conducătorul unui grup întreg de industrii, va trebui să fie caracterul. Vor urma apoi calităţile înăscute de şef, arta de a organiza, arta de a se face ascultat cu bună voie, energia [illegible] şi la urmă de tot pregătirea şcolară. Altfel nu vom putea scoate carul Ţării din noroiul în care l'au înglodat trădătorii şi bolşevicii.

Cele spuse mai sus nu înseamnă câtuşi de puţin că ar trebui dispreţuite competinţa şi pregătirea; ele vor fi însă atât de rare mâine, încât va fi necesar să se facă apel şi la elemente lipsite de ele, dar având alte calităţi.

In refacerea de mâine a ţării toţi Românii pribegi, pe care soarta i-a purtat prin atâtea locuri, care au văzut şi au învăţat atâtea dela alte neamuri, vor juca un rol deosebit de important ori care le va fi fost pregătirea de acasă. Deaceea ei sunt cu toţii datori — dela lucrătorul din Australia, la omul politic dela New York — să trăiască zilnic cu gândul reîntoarcerii acasă, să facă din experienţa de viaţă a lor, un mijloc de a încăpea ceva bun şi potrivit pentru Ţară. Să pregătească cu grije şi cu răbdare în minţea şi sufletul lor, darul pe care îl vor aduce Ţării în ziua când ne vom întoarce cu toţii acasă.

Druck: Jos. Feichtingers Erben, Linz, Hauptplatz 18 — Eigentümer, Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Emil Ionescu, Linz, Bürgerstraße 2.